

STUDENTS

IZNĀK 2 REIZES
MĒNESĪ

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSĀ
10 SANT.

K. Branta un K. Upešlejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantors

Rīgā, Gildes lauk. 4, dz. 4. Tālr. 24065. Runas stundas: svētdienās no 11—12, pirmdienās no 18—19.

Pasta adrese: Rīgā, Pasta kaste Nr. 70. Pasta tek. rēķ.: 424. Gada abonem.: La 2, Sludinājumu maksa: priekšpusē 90 sant., tekstā 60 sant., sludin. daļā 20 sant., par petitrindīgu + 5% sludinājumu nodoklis.

№ 224.

Piektdien, 1935. g. 27. septembrī

XIV. ak. g.

Prof. Vasilijš Sinaiskis.

No ideālisma uz pozitīvismu un atpakaļ.

Senātnes reliģiozā un filozofiskā doma atrisinājusi daudzas ideālistiska rakstura mācības, kurās dots jēdziens par absolūto iepretim relatīvajam, t. i. pozitīvajam. Absolūto toreiz sauca par Dievu, Neredzamo gaismu, Saprātu, Dzīvību, Milestību, Vārdu, Garu, Mūžību u. t. t. Tos laikus arī zinātne vadījās no ideālistiskās pasaules uztveres viedokļa. Ar viņu nodarbojās toreiz vairāk priesteri, padarīdami zinātņi teokrātisku. Vēlāk ideālistiskais pasaules uzskats atrada savu sintezi Jaunajā Derībā, kas sava vienkāršā, pārlicenošā un pieejamā veida dēļ bija saprotama kā vienkāršai tautai, tā zinātniekiem. Ideālistiskais virziens vēl viduslaikos noteica dzīves kārtību, lai gan — tikai formāli un ārēji, bet ne pēc būtības. 16. gadsimtenī sākas jauns virziens — uz pozitīvo. Zinātne sāk pētīt relatīvo, t. i. redzamo, apjauzamo un pamazām sasniedz negaidītus panākumus, kā to redzam tagad, kad cilvēks svin uzvaru par laiku un telpu (radio, televīzija, satiksmes ātrums etc.). Ideālistiskais pasaules uzskats vēl zināmu laiku vada filozofisko domu (Hegela mācība par absolūto ideju), bet tad tā galīgi piegriezās relatīvajam — dzīves filozofijai.

Ja nu esam senātnes filozofijas virzienu nosaukuši par teokrātisku, tad jauno virzienu varētu nosaukt par antropokrātisku (pēc pieņemtās terminoloģijas — par humānisku). Agrāk visu pētījumu centrā bija absolūtais, tagad pētījumu objekts ir cilvēks pats, tādā kādā viņš ir ar savām piecām maņām un vēl ar jaunatklāto sesto maņu — intuīciju. Cilvēks tagad dzīvo pārlicībā, ka šo maņu viņam pietiek, lai izdibinātu pasaules noslēpumus. Cilvēks palicis lepns ar praktiskās dzīves sasniegumiem un lielajiem zinātnes atklājumiem. Dabas spēki tam kalpo. Viņš palicis to kungs un noteicējs. Un tomēr, par spīti milzīgiem pozitīviem sasniegumiem, vērojām tagad jaunu novirzīšanos uz ideālo.

Vispirms atzīmējama pozitīvisma kritika, kas saistās ar lielu zinātnu vīru vārdiem (piem., ķimika Ostvalda) un kas tiecas pēc dziļāka ieskata dabas parādībās (parapsihiskie pētījumi un c.). Bez tā populāra kļuvis teozofija, antropozofija, ir arī vērojamas tendences piegriezties senām tautu reliģijām, piemērojot tās laika garam. Vērotāja prātam tas liecina, ka cilvēkos modusies tieksme uz kaut ko lielāku no dziļāku kā relatīvo. Aizrašanās no tautu senām reliģijām izskaidrojama ar to, ka tautas savai dzīvei meklē dziļāku, ideālāku pamatojumu. Tā cilvēki instinkti tiecas senātnē pēc ideāla, lai gan ne tur, kur ideālais būtu meklējams. Seno kulta forma atjaunošana vēl neizteic senātnes reliģiju būtību un toreizējo ideālistisko pasaules uztveri.

Interesanti noskaidrot motīvus šādai pārorientēšanai uz ideālo! Kas mudina cilvēkus nosvērsties no pozitīva visos viņa tagadnes lielajos sasniegumos?

Vispirms atzīmēsim, ka jauno laiku zinātne novērsās no seno laiku zinātnes, tādēļ, ka tā bija izvīrusi epigonismā. Kā tas parasti notiek, epigoni zinātni diskreditē ar neapvaldītu tieksmi iedzīvoties uz tās

J. Rozentāls

(Sakarā ar J. Rozentāla piemiņas izstādi.)

Ganu meita.

Ceļā uz vienotu studentu saimi.

Ikvienai vecai kultūras tautai ir akadēmiskā jaunatne ar vairāk vai mazāk izkoptu īpatnēju seju. Šīs sejas savdabība izteicās kā iekšējās aparātības pakāpē, tā arī ārējo vaibstu zīmējumā.

Latviešu tautai sava īpatnēja studentu tipa nav. Tas izskaidrojams ar nebrīvības, nomāktības laikiem, kuŗos iekrīt latviešu akadēmiskās dzīves pirmsākumi. Svešu tautu akadēmiskās dzīves paraugi — visbiežāk vācu — lika likti mūsu dzīvošā akadēmisko sadzīves formu pamatos, kaut gan šie paraugi bija sveši latviešu tautas mentalitātei, rakstūram, parašam. Protams, cilvēki, kas tos laikos šīs formas pārņēma un vēlāk tās iekļāvās, bija lielāko tiesu krievi latviešu patrioti, un viņu vēsturiskos darbus tauta pieminēs paauzīti paauzēm.

Arī dažādie sabiedriskās domas strāvojumi dažādajos latviešu intelliģences vēstures posmos bija smags šķērslis viengabalainas latviešu studentu sejas izveidošanai. Tā domas par vienotu latviešu studentu saimi pacēlās Latvijas universitātes tapšanas un studentu organizāciju atjaunošanās laikā, un arī vēlāk meklējumi šai virzienā neapklusā, bet ekstrēmie spārnī šo kopējo valodu, par nožēlošanu, vienmēr izjauca, un katrs gāja savu ceļu.

Tagad visi šie šķēršļi ir sabrukuši. Vienības sajūtas spārnota, tauta, ir modusēs uz jaunu rosību, jaunu trausmi. Tautiskās atmodas vēsmas, ilgas pēc kuŗām vienmēr deģuša latviešu intelliģentes sirdīs, patlaban spēcīgi pāršalc mūsu dzimteni. Jaunais uzbūves laikmets ar pamatā likto latvisko dzīves uztveri prasa no akadēmiskās jaunatnes, kuŗai lemts veidot un piepildīt mūsu

tautas nākotni, dziļāku, viengabalaināku un skaidrāku latvisku savu uzdevumu izpratni.

Kā neiecietīgs vēsturisks anahronisms acis duras vēl tikai akadēmiskās jaunatnes seja, kas sašķelta dažāda tipa neiecietīgās organizācijās, kas viena otru neatzīst.

Pirmais solis ir sperts īsi pirms pagājušā mācības gada beigām. Radīts vairāku ideoloģija un iekšējās sadzīves formās radniecīgu nogrupējumu kodols, kas uzskatāms par pirmo etapi visu latviešu studentu apvienošanā. Sarunas par šo apvienošanu sākas jau pirms 1934. g. ziemsvētkiem un noslēdzās ar Latvijas universitātes studentu vienību savienības statūtu parakstīšanu. Statūtus savienības dibināšanas sapulcē š. g. 24. maijā «Austruma» mitekli parakstīja šādas 9 studentu organizācijas: studentu biedrība «Austrums», studentu biedrība «Ziemeļis», studentu biedrība «Atauga», studentu biedrība «Ziemeļniece», studentu vienotne «Lidums», studentu vienotne «Latviete», studentu vienotne «Ausma», studentu biedrība «Dzimtene» un studentu biedrība «Kāvi». Ar to līdzšinējo dažādo savienību vietā radīta viena jauna savienība, kuŗā kā līdzīgi locekļi ieiet atsevišķās vienveidojamās studentu organizācijas — vienības. Šīs apvienošanās ārējā izpausme ir visu vienību statūtu, tradīciju, terminoloģijas, ārējo zīmju vienveidošana, laikmetam atbilstošā, nacionālā, latviskā garā.

Jaunā vienību savienība savus centienus ir deklarējusi apsveikumā tautas vadonim, ministru prezidentam Dr. K. Ulmanim un iesniegumā L. ū. rektoram prof. Dr. J. Auškāpam.

Savienības mērķi un darbības pa-

matprincipi ir šādi:

1) par visu augstāk stādīt kalpošanu zinātnei un brīvajai tēvzemei; 2) audzināt skaidrus, nesavtīgus tautas darbiniekus, kas vienmēr gatavi savu personīgo labklājību ziedot savas tautas interesēm;

3) neatsvešināties no savas arāju tautas, bet palikt ar to visciešākā sakarā, nesot zinātnes templi iegūto gaismu un cildenos ierosinājumus atpakaļ uz tēva sētu un vienmēr paglabājot sevī latviešu zemnieka vienkāršību un veselīgo darba prieku;

4) izskaust no akadēmiskās un sabiedriskās dzīves visu nebrīvības laikos no svešām tautām ieplūdušo un neapzinīgi pārņemto, kas svešs mūsu tautas garam, un atkal godā celt mūsu senču, caur gadu simteņiem saglabātos latviskos tikumus un parašas, rodot tiem atbilstošus izpausmes veidus;

5) uzskatīt jaundibināto Latvijas universitātes studentu vienību savienību par pirmo soli — ierosinājumu tālākam latviešu akadēmisko organizāciju sadarbam, lai roku rokā veiktu lielo kultūras darbu, ko latvju tauta uzticējusi savai intelliģencei, jo vienotai tautai nepieciešama vienota intelliģence.

6) ietilpināt studentu organizācijās kā sabiedriskās audzināšanas faktorā visus, arī līdz šim neorganizētos latviešu studentus;

7) ikvienu brīdi būt gataviem sekot atjaunotās Latvijas vadona aicinājumam sargāt savas valsts brīvību un kultūru. —

Savienības statūti iesniegti apstiprināšanai Latvijas universitātes padomei, kas tos apsprieda š. g. 11. septembrī un deva jaunās vienības dibināšanai principiālu piekrišanu.

konta. Tā alkmiņu sapis viduslaikos bija zelta ražošana, astrologu ienesīgā nodarbošanās bija cilvēku nākotnes zilēšana un t. t. Raksturīgās scholastikas pazīmes klasifikācija un loģisms arvienu vairāk pārņēma zinātni un teoloģiju. Šīs tendences, kā arī daudzas citas lietas spieda nopietnus vīrus, kam nebija zudusi

cilvēka pašcieņa, meklēt jaunus ceļus, kas toreiz nesolīja pētniekam ceļus labumus. Jaunajos ceļos zinātnieks izgāja apbruņots tikai ar savām piecām maņām, kuŗas labākā gadījumā varēja papildināt ar tehniskiem palīgīdzekļiem: mikroskopu, lanceti, teleskopu, neredzamās pasaules fotografiju u. c. Šos ceļus stai-

gājot un iespējoties dabas noslēpumus, nopietnie zinātnu vīri drīz pārlicinājās, ka relatīvās pētīšanas metodes, kas bija tik noderīgas cilvēces attīstībai, tomēr kā siena šķīr viņus no būtiskā ieskata dabas parādībās. Tad no jauna cilvēka dvēsele sāk ilgoties pēc absolūta un ideāla, no jau-

(Turpinājums 2. lapp.)

NO IDEĀLISMA UZ POZITĪVISMU UN ATPAKĀL.

(Sākums 1. lapp.)

na to sāk meklēt. Daži to meklē, izmantojot pozitīvās zinātnes sasniegumus, citi intuitīvi tiecas cilvēka un dabas dziļumos, vērojot sevi, vērojot dabu un nododoties vientulības pārdomām.

Grūti spriest, kurp novedis jaunais virziens, kas tikko iezīmējies. Pagaidām jāpamierinās ar faktu konstatējumu, ka nākusi virziena maiņa: no pozitīvā uz ideālo.

Bet pagaidām, kamēr zinātnieki meklēs vecā ideālisma un jaunā pozitīvisma sintezi, kamēr viņi sagatavos ceļus un metodes lielajai virziena maiņai uz absolūto un ideālo, dzīve nevar apstāties, gaidot viņu jaunās mācības par absolūto. Katram no mums ir dots lielās dzīves stūrītis, ko dažkārt neaizsniedz lielās dzīves pētnieki un dzīves pieredze. Un ne katram ir lemts atrast attaisnojumu savam «dzīves stūrītim». Tāpēc jābūt skaidrībā ar to katram, ka vispār dzīve devusies jaunā virzienā: uz ideālo. Dzīvē šo maiņu dažkārt sauc par jaunā laikmeta garu.

Tomēr lielais vairums cilvēku to vēl nesajūt. Dzīvojot savā naivā pozitīvismā, tie pārliecināti, ka svarīgākais dzīvē ir viņu dzīve pati un cīņa par to. Jo vairāk cilvēki iedegas cīņā par savu kailo dzīvi, jo vairāk tie pievēršas dzīvnieciskiem instinktiem. Savā naivā pozitīvismā tie tic, ka tas ir lielais dzīves bioloģiskais likums, kas cilvēkiem dots no dabas un kam jākalpo. Bet viens ir skaidrs, ka bioloģiskais likums pats par sevi nebūt nav palīdzējis zvēriem iekārtot savu dzīvi labāk. Viņu dzīves progress niecīgs. Vēl jo vairāk, skudru un bišu dzīves bioloģiskais likums mums māca, ka tikai kolektīvā solidaritātē un sabiedriskā pienākuma apziņā dod iespēju iekārtot labāku dzīvi. Un cilvēks, kas fiziski ir vārgāks par mazāko kukaiņi dabā, jau sirmā senātnē izpratis to un no atsevišķu giņu dzīves (kā pie skudrām un bitēm), ir nodibinājis cilšu brālību, iesaistītu teokrātiskās vienības. No šīm brālībām pamazām izauga pilsētas, ar krāšņo kultūru un civilizāciju. Bet kad cilvēki sāka aizmirst teokrātiskos brālības principus, kad pozitīvās palika par vienīgo noteicēja faktoru tautu dzīvē, tad atsevišķos laikmetos pilsētas ar savu kultūru gāja bojā. Brālības, kas kalpo praktiskiem mērķiem, nekad ne-

var būt ilgstošas. Kad mērķi top sasniegti, tad no brālības nekas nepaliek pāri.

Šiem un daudziem citiem jautājumiem ir vērts uzmanību pievērst, sevišķi jaunatnei, jo katrai jaunībai ir tieksme pēc lieliem un ideāliem mērķiem. Jaunatnei jāpārvar sevi valdonīgais laikmeta pozitīvisma gars un jānostiprina jaunā laika gars, ar tā tieksmēm uz ideālo, absolūto, mūžīgo, nemainīgo.

Ko var darīt, lai sasniegtu to? — Ļoti daudz. Pirmkārt jau katram jāstrādā pie sevis izveidošanas, lai varētu būt patiesi izglītoti kultūrās cilvēks. Tad nepieciešamas dziļas zināšanas par savas un citu tautu kultūras vēsturi, sevišķi senās kultūras vēsturi, kad tautās sāka veidoties ticējumi par labo un ideālo, kad plaucēja pirmie mākslas ziedi. Tad nepieciešams sistēmatisks darbs universitātē (šis noteikums zīmējas uz studentiem), bet ne formālas studijas, kas aprobežojas ar parakstu vākšanu un eksāmenu likšanu. Nepieciešams ir arī sabiedriskais darbs, kas mudinātu cilvēkus iet ideālisma virzienā. Sabiedriskajam pašaudzināšanas darbam jākalpo galvenā kārtā tēvuzemei.

Darba ir daudz, un tas ir ļoti dažāds. Bet svarīgākais ir pareizā ceļa izvēle: kurp iet — uz ideālo, absolūto, vai pozitīvo un relatīvo? Divi ceļi, divas izvēles! Trešā ceļa nav. Apsvērt un izšķirties par vienu no tiem ir mūsu pienākums.

Prof. Ramzina izgudrojums.

Padomju Krievijas tehnikas laikrakstos daudz raksta par prof. Ramzina tvaika katli, kas konstruēti pēc jauniem principiem. Šai sistēmai tās priekšrocības, ka neesot vajadzīgi kompresori, tvaika pārkaršana u. c. Ramzina katls esot vieglāks un ienemot daudz mazāk telpas, vienkāršāks pēc savas konstrukcijas un parocīgāks apkalpošanai. Izmēģinājuma katls, kas atradies darbā, strādājis 5000 stundas dodot 300.000 tonnu tvaika. Pēc Krievijas tehniku domām Ramzina izgudrojums nozīmē revolūciju enerģētikas tehnikā.

Interesanta pati Ramzina dzīve. 1930. g. to notiesāja uz nāvi, bet pēc tam apžēloja ar 10 gadiem cietuma soda. Apžēlošana vedama sakarā ar to, ka Ramzins «valstīdīgi atzinās» ka esot kaitējis Padomju Krievijas celtniecībai. Kaut gan Ramzinam bija jāzīd cietuma sods, viņam atļāva divu GPU agentu pavadībā katru dienu braukt uz enerģētikas institūtu lasīt lekcijas. Pēc lekcijām tas atgriezies cietuma kamerā. Cietumā atradāmies, no kurā vēl tagad tas nav ticis laukā, prof. Ramzins, aplēsis sava jaunā tvaika katla konstrukciju. «Pravda» rezonēdama raksta, ka arī priekš kara Ramzins bijis zinātnieks ar pasaules vārdu.

Jānis Ārens.

Vasara dienvidos.

Viens otrs no mums ir sapņojis par dienvidiem un jo sevišķi pelēkajās, mūžīgi apmākušajās, slapjdrankīgajās rudens dienās, kādu pie mums sevišķi daudz. Saules, siltuma, zilo dēbešu tad mums trūkst; tas šķiet mums viss atrodams tur, nesasniedzamā tātumā — dienvidos. Patiešām, ir savs jaukums, bet ir savas ēnas puses kā jau katrai lietai. Bieži vienas vai otras parādības uztveršana atkarīga no tiem apkārtējiem apstākļiem, kuŗos kādai personai acumirkli jāatrodas. Piemēram, pēcpusdienas 35°C saules tveice patīkama kādam peldētavas apmeklētājam, bet tā ir gurdinoša un nepatīkama kādam būvstrādniekam vai cilvēkam, kam gribot negribot jāmēro lielāks ceļa gabals pa karstu, asfaltētu ceļu. Bieži vien tajā laikā vispārīgi lieka kustēšanās jau ir liela piepūlēšanās un katrs liekais apģērba gabals smacīgs un nepatīkams. To ievērojot, vēl saprotamāka paliek darba laika jēdališanas kārtība: ja ziemu tā šķita veselīga un darbinieku darba spēju pilnīgākai izmantošanai ļoti piemērota, tad vasaru tā ir nepieciešama, jo citādi tā kā tā pusdienas laikā nekas netiktu padarīts, un piedevām arī vēlāko stundu darba režīma jau būtu ļoti nelabvēlīgi ietekmēta. Klūst arī saprotams, kāpēc dienvidnieki izmanto katru iespēju tikt laukā no pilsētas — šis svelmainās elles! Tur aiz pilsētas ir ēnainie meži ar kalnu strautiņiem, vai kalnu virsotnes, kur gan arī saule spīd spoži, bet nav vairs spiedīgās svelmes, arī brīvais kalnu aizu vējš atnes savu atspirdzinājumu. Pāralkšņot brīvā dabā, telti ir bauda; piedevām, ritam austot, rita pastaiģāšanās līdz nākošai augstākai virsotnei, kur apsvēic lečoši sauli un par samaksu tam saņemti krāšņo kalnu ainavas skatu, kas var apmierināt visizsmalcinātāko mākslinieka gaumi ar savu istumu un krāsu bagātību. Vēlāk, telti pie azaida sēžot, vari gardi pasmieties par tūristu, kas samaksājies dārgo nodevu — pavadījis nakti hotelī, un tikai tagad uzsācis svētceļojumu, meklējot dabas skaistumu. Parasti tam jāpamierinās ar atliekām, jo visam jau uzlikusi savu zīmogu migla.

Jau pie mums vasaru esam laimīgi, ka varam kļūt laukā no pilsētas piekarsušiem akmeņiem; šeit to katrs daritu vēl ar lielāku baudu, bet ie-

spējas ir daudz vairāk ierobežotas: satiksmes ceļi daudzkārt dārgāki; pieņemamākās vietas izbūvētas bagātiem tūristiem un līdz ar to nav taupīzā šveicieša kabatai ļabi piemērotas. Tomēr pašvaldības gluži nav aizmirsušas savus pilsoņus un iekārtojušas peldētavas ezeros. Mēs gan esam izlepuši, un es tagad tikai tā īsti sāku saprast, cik patiešām jauka ir mūsu jūrmala ar savu balto, mīksto kāpu smilti, ar savu lielo vēsā ūdens baseinu, ar savu mēreni pieaugošu dziļumu. Te parasti arī jaunākos veidojumos skaitās tikai 10 m plata seklā josla, kuŗas dibens noklāts asu, rupju grants kātu, un no turienes sākas ezera dziļums; bet še neesmu satīcis slīktus peldētājus. Peld visi, sākot ar mazajiem bērniem, un slīkšanas gadījumu nav vairāk kā pie mums seklajā jūras krastā.

Peldēšanās sezona sākas ātri un arī velkas ilgi; bet patiesībā gan iesāk vēlāk kā pie mums, jo šejienietis ne labprāt mil ūdeni, kas nav sasniegjis 20°C. Parastā temperatūra ir 26 līdz 28°C, kas nozīmē, ka veldzi iegūst tik ilgi, kamēr atrodas ūdenī; vēl tagad septembra sākumā peldējos, un ūdens temperatūra bija «tikai» 24°C.

Bez šim ezera peldēt, pastāv jaukas privātas, mākslīgi iekārtotas peldētavas, bieži vien jauka meža vidū, vai pat pilnīgi segtās celtnēs, kas tad pieejamas peldēšanas sporta cienītājiem cauru gadu. Te gan jāsamaksā krietni sālīta nodeva, to ties ūdens mūžīgi mainās un ir nevainojami tīrs, katrs var atrast sev piemērotu dziļumu, pat 5 m. Šis prieks jau vairāk domāts turīgākām aprindām un saistīts parasti ar kādu restorānu. Taš arī nepieciešams, jo labprāt līdzī nēmt šai karstumā daudz nekā negribas un, ja te atnāk, tad par dārgo ieeju šo brīnišķo vietu bez savām 6 st. negribas atstāt. Ta arī lielākā daļa apmeklētāju dara.

Foto studija
Rūdolfs Balodis
Rīgā, Baznīcas ielā № 2
Elizabetes ielas stūrī, tāl. 30242
Turpat «FOTOMA» atsevišķais kabinets, kuŗā katrs pats sevi var uzņemt.

Bibliogrāfija.

Prof. Irvings Fišers — Saimnieciskā sabrukuma pārvērtēšana. No angļu valodas tulkojis A. Lielausis. Ar cand. oec. P. Berģa priekšvārdiem un tulkojuma pēcvārdiem. Izdevis J. Kukurs. Maksā Ls 3.—.

Šī grāmata atzīstama par vērtīgu ieguvumu mūsu nabadzīgajai tautsaimniecības literatūrā. Tā pelna nopietnu ievēribu un aiz vairākiem iemesliem ieteicama lasīšanai ikvienam Latvijas pilsonim. Vienkārt, tās autors ir viens no tagadnes slavenākajiem tautsaimniekiem, kas pazīstams kā izcilus lietpratējs naudas problēmās. Otrkārt, grāmata sarakstīta populārā, dzīvā, glēznainā valodā, kas katram viegli saprotama, bet kas tomēr nav zaudējusi zinātniskas analīzes asumu. Treškārt, un tas ir galvenais, tā mūs iepazīstina ar saimniecisko sarežģījumu pirmcēloni — naudas aparāta trūkumiem un rāda jaunus ceļus šo trūkumu noņemšanai. Tiem, kas nav tā saucamo monetāro krīžu teoriju piekritēji, šī grāmata ierosina veselu rindu problēmu, kas mūsu tautsaimniecības literatūrā un presē tik pat kā nemaz nav apskatītas un iztirzātas un par kuŗām plašākā sabiedrībā valda vislielākā neskaidrība.

Kas ir deflācija? Kas inflācija? Kāda nozīme zelta segumam? Kāpēc Francijas franks ar 80% zelta segumu nav drošs, turpretim Vācijas marka ar divi procenti segumu nebaidās ne no kādiem spekulantiem? Kāds sakars vekselu (naudas) kursam un iekšzemes cenām? Kas ir stabila nauda? Kā rodas zelta vērtība? Kāpēc Amerikas dolāra kurss kritis, kaut gan Savienotām Valstīm ir vislielākās zelta rezerves pasaulē? ... šādi u. t. t. Tie visi ir jautājumi, kas parādības, kam mūsu ... izšķirēja nozīme, bet par kuŗām gandrīz katram ir savs īpatnējs, bieži ļoti greizs un nepareizs priekšstats.

Cenas ir tā ass, ap ko griežas visa saimnieciskā dzīve. Ja cenu līmenis stabils, dzīve uzplaukst. Cenu līmenim ceļoties, zaudē krājēji, noguldītāji, aizdevēji, un iedzīvojas tie, kas naudu aizņēmušies, un

otrādi, cenu līmenim kritot, savukārt cieš parādnieki, aizņēmēji, bet naudas aizturētāji bagātības nepelnīti pieaug un vēl jaunāk, darbi apstājas, uzņēmumi sabrūk, lauksaimnieki izput — iestājas krīze.

Ar neatvairāmu loģiku Irvings Fišers pierāda, ka cenu svārstības, kas vienus padara nepelnīti bagātus, bet citus tai pašā laikā nabagus un ar to rada sarežģījumus un nemieru valstīs, ir tikai nepareizas naudas regulēšanas sekas. Naudas ir apgrozībā vienreiz par maz, citreiz par daudz; vienreiz tā apgrozās pārāk lēni, otrreiz pārāk ātri.

Cenu svārstību galvenais iemesls meklējams ne tik daudz ražošanas apstākļos, vai ārzemju cenu svārstībās, kā naudas daudzuma un tās apgrozības ātruma svārstības iekšzemē.

«Dolars (nauda) krāpi, un mēs vainojam liecgruntnieku. Dolars krāpi, un mēs sūdzamies par iedzīvotāju nabadzību. Dolars krāpi, un mēs vainojam veselu sabiedrības šķiru. Pa to laiku vainīgais dolars no malas noskatās uz nikno kauju un smejas.»

Naudas pārvaldes iestādes līdz šim piegriezušas vēribu tikai vienas — samērā maz nozīmīgas preces — zelta, cenas uzturēšanai, bet nemaz nav centušās stabilizēt naudas caurmēra pirktpēju, zīmējoties uz lielāku skaitu dzīvē tiešām nepieciešamu preču. Tikai tādu naudu var saukt par stabīlu, par kuŗu vienmēr var nopirkt caurmērā vienu un to pašu preču daudzumu, un prof. Fišers ne tikai apgalvo, ka tāda nauda pilnīgi iespējama, bet viņš arī rāda, kā to panākt. Ja naudu nesaista ar zeltu, kuŗa vērtība, pretēji plaši izplatītai pārliecībai, itin nebūt nav stabila, tad pēc vajadzības pavairojot vai samazinot naudas daudzumu apgrozībā, to var viegli pieskaņot saražoto preču daudzumam tā, ka cenu līmenis neceltos, ne kristu. Tā, piemēram, rīkojās Zviedrija, kas ar savu naudas politiku jau ceturto gadu uztur preču cenu līmeni stabīlu.

Grūtāk ir regulēt naudas apgrozības ātrumu, kam tikpat liela nozīme cenu līmeņa uzturēšanā kā naudas daudzumam un, varbūt, pat vēl lielāka. Katrs var pēc patīkas

savu lielo naudu aizturēt — krīzes laikā tas pat ļoti izdevīgi un tāpēc tad nauda apgrozās sevišķi lēni. Jo lēnāk nauda apgrozās, jo lielāks naudas trūkums sajūtam apgrozībā; tas spiež cenas, un līdz ar to algas, vēl vairāk uz leju vai, citiem vārdiem sakot, notiek deflācija, kas saimniecisko dzīvi sagrauj, bet naudas aizturēšanu padara vēl izdevīgāku.

Valsts var gan atvietot aizturēto naudu ar jauniem naudas izlaidumiem, bet tikai līdz zināmā robežai, ko pārkāpjot nedrīkst, jo citādi, atjaunojoties agrākajam naudas apgrozības ātrumam, naudas būtu par daudz un rastos inflācija, t. i. preču cenu līmeņa celšanās.

Lai piespiestu naudu vienmērīgi ātri apgrozīties, tad Irvings Fišers ieteic pielietāt Silvio Gesella izgudroto «dilstošu naudu» vai, kā Fišers to nosauc, «marku zīmes». Katra naudas zīme apliekama ar nodokli, kas maksājams reizi mēnesī, vai nedēļā, uzliemējot uz naudas zīmes zināmu marku. Ja marka nav uzliemēta, tad šīs marku zīmes vērtība samazinās par trūkstošās markas vērtību. Marka jāliemē vienmēr tam, pie kā zīmes noteiktā dienā atrodas, tāpēc katrs cenšās laist apgrozībā šo naudu pirms markas izdošanas termiņa. Tiem, kas var un grib krāt, jānodod sava nauda bankai, tur noguldītājiem viņu ietaupījums nedilst, bet naudas zīme turpina rīkot.

Tāda nauda ir jau pielietāta vairākās mazākās pilsētās ar ļoti labiem panākumiem, bet, lai ar to varētu iespaidot cenu līmeni veselā valstī, tad tās izdošana un pārvaldīšana jāuzņemas valsts centrālajai naudas iestādei.

Pārvaldot naudas daudzumu un naudas apgrozības ātrumu, katra valsts pilnīgi patstāvīgi var radīt savā valstī patiesi stabīlu naudu un novērst saimniecisko sabrukumu uz visiem laikiem.

Tādā nozīmē Irvings Fišers izskaidro arī prezidenta Ruzvelta vēstījumu Londonas saimnieciskajai konferencijai 1933. gadā.

«Amerikas Savienotām Valstīm vajadzīgs tāds dolars, kuŗa pirkšanas un parādu maksāšanas spēja paliktu vēlākai paaudzei tādā pat, kāda būs tam dolaram, ko mēs

ceram panākt tuvākā nākotnē.»

Jādomā, ka maz būs tādu, kas negribētu šo izteicienu attiecināt arī uz savu valsti, bet lai šis mērķis piepildītos, tad jāiegūst reiza lielāka skaidrība par naudas būtību un tās funkcijām, un šai ziņā vērtīgu pakalpojumu sniegs katram, kas to lasis, Irv. Fišera grāmata: «Saimnieciskā sabrukuma pārvarēšana».

Pārprastais Džozē Karduči.

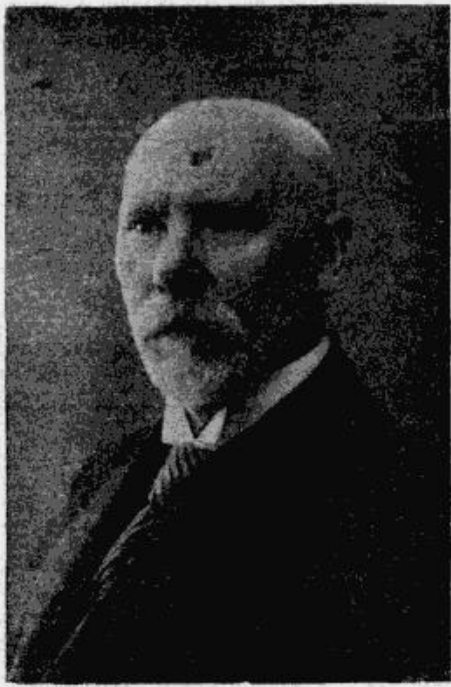
Sovasar plaši un svinīgi Itālijā nosvinēta dzejnieka Karduči simts gadu dzimšanas dienas piemiņa. Šais svinībās raksturīgais tas, ka Karduči slavināts vairāk kā dedzīgs patriots, Romas imperijas pravietis un jaunās Itālijas skolotājs. Patiesi, Karduči tāds arī bijis savai tautai un laikmetam, bet ar to atšķirību, ka Romas imperijas ideja viņam viscaur neatvairāmi saistīta ar Grieķijas kultūru, vispārīgi — viņš Itālijas kultūrai pamatā sīk visu antīkas pasaules. Patreizējā Itālijā izmantojusi Karduči piemiņas dienu, lai izceltu un pasvīrotu senās Romas valsts ideju kontinuitāti ar fašistisko Itāliju. Karduči kā sava laikmeta lielākais dzejnieks svinībās samērā maz izcelts. Bet Karduči bijis ne tikai dzejnieks un politiskais cīnītājs. Viņš bijis literatūras vēsturnieks, spidošs kritiķis, un pat savā dzejā viņš vadījis no dziļas vēsturiskas domas. Jau savā jaunībā viņš devis spilgtu tradicionālisma formulējumu: «Nelaieme nāks par to nāciju — raksta viņš 1867. g. — kas, ignorējot mākslu, lielo senču mākslu, sāks runāt par atdzimšanu un atjaunošanu».

Karduči piemēģas svinībām bijis vairāk oficiāls raksturs. Lieta tā, ka Karduči darbus pašreiz Itālijā maz lasa, un tagadējo literatūras paaudzi tie maz ietekmē. Izskaidrojums šai parādībai nav meklējams politiskā īpatnībā, bet gan tai apstākli, ka mūsu laikmets naidīgi noskaņots iepriekšējam laikmetam. Tā ir raksturīgā tēvu un dēlu problēma, kuŗas asumu dēļ palicis par lielu klusētāju ne mazāk slavenais G. d-Annunzio. Dēliem katreiz lielāka tendence naidoties ar tēviem nekā ar vectēviem. Karduči dzejnieka un cilvēka cīnītāja piemiņa visā spozumā atnirdzēs tikai pie nākošām paaudzēm.

Jānis Čakste

Š. g. 14. septembrī Meža kapos atklāja pirmajam Latvijas valsts prezidentam Jānim Čakstem pieminekli. Sakarā ar to atklātībā pieminēja un cildināja šī lielā vīra personību un viņa darbus valsts un tautas labā. Tomēr pārāk īss laiciņš ir pagājis no viņa nāves dienas, lai jau tagad šo nopelniem bagāto valsts vīru un patriotu varētu pilnīgi raksturot. Bet tas vēl nenozīmē, ka mūsdienās par šo diženo zemgali nevarētu runāt un rakstīt. Jānis Čakste sava laikmeta paaudzēm viņu dzīvē un darbos bija cēls paraugs. Latvju tautas pagātne un arī tagadne ir bagāta gaišiem tēliem, lielām personībām, bet katrai no tām ir sava īpatnēja nozīme, un Jānis Čakste starp tiem ieņem izcilus vietu.

Tautiskās atmodas laikmetu iezvanīja Kr. Valdemārs. Kā šalkojošs pavasara vējš, viņš atraisīja latvju tautas sastingušās pašapziņas un pašcieņas jūtas jaunam, ugunīgam plūdumam, bet nopeltajam vārdam «latvietis» atdeva tā seno lepno un dzidro skanīgumu. Verdžības važās pagrimusē tauta sāka klausīties kaut kur skanēja līksmi atmodas zvani; no saviem kapiem augšam cēlās senču varoņu tēli: slavenā Viestura un Lāčplēša gars nebija miris, bet no jauna iemiesojies vīrā, kas lepodamies ar savas tautas saulaino pagātņi, kala tai jaunā un skaistu nākotni. Un tad tauta sakustējās un ar neapturamu sparpu pa visiem ceļiem un tekām plūda kā straume un neredzamām saitēm saistījās ar Kr. Valdemāru. Tautiskās pašapziņas liesmas bija aizdegts, un nu tās plētās plašumā un nebija apslāpējamas, kamēr tauta neapvienojās un neuzauga patstāvīgā valstī.

Kr. Valdemāra uzmodinātā, tautas izmocītā dvēsele uzgavilēja un sāka izskanēt Ausekļa, Pumpura un citu dzejnieku un patriotu spārnotās dziesmās. Nievāto un nicināto latvisko valodu cēla atkal godā Kronvalds, Alunāns, Kr. Barons, bet tautas dziesmu sidrabainais pavediens bija atkal atraisījies un visa dievzeme no jauna ieskanējās tēvu tēvu gaišajās melodijās. Kr. Valdemāra spēcīgais sauciens atbalsojās latvju

tautas kalnos un lejās un nebija latvieša, kas to nedzirdētu. Ikviens, kurā sirdī ar apslēptu uguni bija kvēlojusi tēvu zemes mīlestība, jutās tagad aicināts. Tur nāca latvju dziesminieki, rakstnieki, mākslinieki, tautas un jaunatnes audzinātāji, tautsaimnieki, un sabiedriskie darbinieki, un viņu augsti paceltajās lāpās gaiši liesmoja latviska gara un patriotisma ugunis. Kr. Valdemārs bija visu priekšgalā, bija latvju tautas pirmais vadonis. Tai laikā Jānis Čakste vēl bija ģimnazists, un Kr. Valdemāra aicinājums dziļi iekvēlojās jauneklā sirdī. Kāri viņš sekoja jaunajai patriotiskajai kustībai, un tiklīdz viņš beidza ģimnaziju, viņa ceļš gāja uz angstsksolu, uz Maskavu, garām Rīgai un Tērbatai, no kurām pats Kr. Valdemārs bija novērsies. Maskava toreiz bija centrs, no kurā izgāja pirmie starojošie patriotisma pavedieni pa visu Latviju. Tur uzturējās Kr. Valdemārs, Kr. Barons, Fr. Brīvzemnieks un citi. Tur nu Jāņa Čakstes dvēselē tautas atdzimšanas liesmas iedegās visā savā spožumā. Jāni Čakstē Kr. Valdemārs atrada cienīgu savu ideju turpinātāju un svaidīja viņu šim uzdevumam. Šim

lielajam darbam Jānis Čakste citīgi gatavojās pats un, pulcinādams ap sevi Maskavā studējošos latviešu jaunekļus, audzināja tos sev par vērtīgiem palīgiem. Tā viņš lika arī pamatus pirmajai tīri latviskai studentu organizācijai, (studentu biedrība «Austrums»).

Vairākkārt ir apliecināts, ka pēc studijām, atgriežoties no Maskavas dzimtenē, Jāņa Čakstes darbības ceļš jau bijis nosprausts. Tomēr arī vēl pēc tam, cik ilgi vien dzīvoja Kr. Valdemārs, tas, atbraucis Latvijā, vienmēr apmeklēja Jāni Čaksti, uzturējās pie tā un deva tam padomus un norādījumus, kā kurā vietā rīkotos. Ap Jāni Čaksti tad koncentrējās visa tā laika sabiedriskā, kulturālā un saimnieciskā dzīve. Jānis Čakste bija visas latvietības centrā. Nemanot viņš pārņēma Kr. Valdemāra mantojumu un, Kr. Valdemāram aizejot veļu valstī, palika par tā vietnieku, latvju tautas otro vadoni.

Jānis Čakste savā dzīvē un darbos bija goda vīrs un tīrs latvietis. Pēc Kr. Valdemāra krievu aprindās Jāni Čakstē saskatīja visas latvju tautas patieso vēlēšanas un domu paudēju. Kad krievu valdība gribēja dzirdēt visas latviešu tautas domu zemes vai citos jautājumos, attiecīgās komisijās kā kompetentu pārstāvi pieaicināja Jāni Čaksti. 1905. gadā, pasaules kara un latvju tautas bēgulošanas laikā visos jautājumos, kas bija atrisināmi visas tautas mērogā, Jānis Čakste piedalījās kā autoritāte. Tāpat Latvijas valsts nodibināšanas, tās tiesiskās izveidošanas darbā Jānis Čakste ir priekšgalā.

Ar Jāņa Čakstes nāvi un jau pirms tam tautas dzīves satrauktais pulss draud pavisam apstāties. Bez autoritātes, bez vadoņa tauta nevar palikt. No laiku laikiem latvju tautai ir bijusi savi svētās uguns sargātāji — vaidelāiši, un laikmets, kurā tautai tādu trūkst, ir pilns naida un šķelšanās, briesmu un tumsas. Ar bažām tauta vēro savus apmīlotos likteņa ceļus un skumst pie izplēnējušā svētuguna, bet tad pienāk atkal jauns rīts, un viņa atmosfēras jaunās saules apskaidrota un aicināta vienotam darbam, kopējam gaitām. No jauna stāv sargs pie tautas svētugu-

nim, un viņa sajūsmā apsveic savu jauno, trešo vadoni, tautas autoritāti — Kārlī Ulmani.

Ja mēs paveram skatu šo triju lie-
lo vīru dzīves gājumā, viņu darbos
un centienos, raksturu stingrībā un
sīkstajā neatlaidībā, tad mēs nepār-
protami redzam, ka viņi visi viens ot-
ram ir ļoti radnieciski, ka ceļš uz
mūsu tagadējo latvisko Latviju ir bi-
jis ērkšķu ceļš un ka tilti, ko svešiem
ūdeņiem pāri cēlušī uz mūsu dzimtās
zemes neatkarību šie mūsu tautas
varoņi, ir neskaitāmas reizes apdrau-
dēti un noārdīti, bet simtām reižu at-
kal no jauna augšam celti un veidoti.
Tā ir liela patriotisma svētā uguns,
kas šiem vīriem deva un dod spēku
neatlaidīgai cīņai un darbam, tā bija
un ir nākotnes ticības karstā liesma,
kas viņus spārnoja un spārnā nepār-
trauktam lidojumam uz mūsu tēvu
zemes brīvību un šīs brīvības sagla-
bāšanu uz mūžīgiem laikiem. Tā
cīņās un uzvarās krīzdami un celda-
mies, viņi bija un ir cēls paraugs ik-
katram.

Jaunā studentu paaudze! Pašķir-
stait kādreiz vēstures lapas un pār-
staigājiet kādreiz savās domās tās
tekas, kas iet no Auču miera un
skaidrības pilnās sētas līdz Jelgavas
šaurajam ieliņam, tālāk līdz Maskav-
vas plašajiem laukiem un atpa-
kaļ uz jaunās Latvijas saulainiem
kalngaliem, paskatieties, cik asiņai-
nu sviēdru un karstas neatlaidības
pilna darba šais tekās ik uz soļa pa-
veras jūsu acīm, un tad mācieties no
sirmā Zemgales dēla, sava veļu dār-
zos aizgājušā tautas darbinieka Jāņa
Čakstes to, ko jums nemāca ne gud-
ras grāmatas, ne veci rokraksti; mā-
cieties tā dzīvot savai dzimtenei, kā
viņš tai ir dzīvojis, tā strādāt savai
valstij, kā viņš ir strādājis un tā mi-
lēt savu tautu, kā viņš to ir mīlējis!
Nelepojaties ar skaļām frazēm un
lepniem žestiem, nepiegrīzieties
ārišķībai un valšķībai, neizkraujaties
no sveša spožuma un lieka skaļuma!
Ēsiet vienkārši un sirdsskaidri, stip-
ri, bet humāni, dedziet darba priekā
un dedziet patiesa patriotisma liela-
jās ugunīs, kādās ir dedzis Jānis
Čakste, kurā piemīņu godinādami lai
dziļi noliecam savas galvas.

Tautas atzinība un dziļa pateicība
lai ir tās vadoniem un Dieva svētīts
lai ir viņu sāktais un turpinātais
darbs!

Aleksandrs Dravnieks.

J. Audronis.

IV. Ateitininku jubilejas kongress.

Vakar... 20.-21. VII. 35... tas bija ne-
aizmirstamais vakars, kurā piemiņa paliks
kā visskaistākā jaunības sapni, kad kā no
visām Lietuvas malām straujie Nemuna un
Vilijas ūdeņi saplūst Baltijā, tā arī mēs ar
liesmojošām sirdīm, skanošām dziesmām,
uzvaras gaviļu pilni, saplūdam vecā zema-
šu pilsētā Telšos, kas gul starp kalniem,
liela, sapaļaina ezera malā, lai šeit viens
otram draudzīgi spiestu roku, apskatītos,
kas jau veikts, un sprautu mērķus nākot-
nei, jo mūs visus vieno ideāls «Omnia
instaurare in Christo».

Kongressu sīkāk aprakstīt nav iespējams
telpu trūkuma dēļ.

20. VII. Agri no rīta katedrālē bija ate-
itininku dievkalpojums, kuru vadīja V. E. bi-
skaps Kuka, bet svētrunu teica V. E. bi-
skaps J. Staugaitis. Pl. 9.30 Vilpas kalnā
notika kongresa atklāšana. Sīrsnīgi, ugunī-
gām vārdiem visus dalībniekus apsveica
ricības komitejas priekšnieks Dr. Dielin-
kaiča kgs un lūdza nākotnieku karogus
ieņemt vietu estrādē un galveno Ateitin-
ninku federācijas vadītāju prof. K. Pakš-
ta kgs atklāt kongresu. Prof. K. Pakš-
ta atklāšanas runā norādīja nākotnieku
noieto ceļu, padarītos darbus un nākot-
nes mērķus, sevišķi uzsvērt, ka priekš la-
bākas tēvijas nākotnes atieitininku (nākot-
nieku) ar lielāko uzpūrešanos darbosies.

...Nākotnieki sapulcējās šai nenozīmī-
gajā, bet vecajā pilsētā uz savu kongresu, lai
ar to parādītu, ka viņi negrib šķirties no
savas zemnieku tautas un strādnieku šķi-
ras, lai ar tiem kopā darbotos baznīcas un
tēvijas labā... Pēc tam godu prezidijā ie-
lūdz V. V. E. E. biskapus, bijušo Lietuvas
prezidentu A. Stulginska kgs, prof. Dov-
daiči, prof. St. Salkauski, kan. Dogeli, kan.
P. Kuraiti, prel. O. Boriseviču, Amerikas
lietuvju Romas katoļu lielo darbinieku prel.
Krušu, Amerikas lietuvju katoļu arodu
studentu organizācijas priekšnieku Mor-
kūna kgs, Amerikas «Vyčiu» pārstāvi V.
Sinkēviča jkdzi, nākotniekiem draudzī-
gās latviešu studentu organizācijas «Vie-
notu vinkopas» delegācijas priekš-
nieku stud. Kiška kgs un Telšu burmistr
inž. Slabša kgs; darba prezidijā Dr. D.
Jasaiti, Dr. J. Urmanu, Balziera jkdzi, stud.
J. Botku un G. Kaupela jkdze; prezidija se-
kretariātā: stud. D. Urbu, stud. Blynu un
stud. P. Zitkas jkdzi. Pēc tam tika ieceltas
rezolūciju un mandātu komisijas.

Kongress saņēma daudz sīrsnīgu svei-

cienu. Kongresu apsveica V. V. E. E. biska-
pi, Amerikas L. R. K. federācijas vārdā prel.
Kruša, Amerikas nākotnieku lietuvju stu-
dentu un arodu org. vārdā J. Č. Morkūna
kgs: «...Abēju kontinentu nākotnieki lai
tur vienu kopēju garu...», mazai piemēl
Lietuvas nākotniekiem atstādams 50 dol.
Pēc tam runāja prof. K. Pakšta kgs: «At-
lantijas okeana vairst nav, jo viņu izkaltēja
mūsu degošās sirdis... Lai dzīvo Amerikas
un Lietuvas Nākotnieku brālība un draudzī-
ba!... un tūlīt viņš sīrsnīgi noskūpstā J.
Č. Morkūna kgs. Trokšņainas ovācijas ne-
grib beigties. Amerikas «Vyčiu» vārdā
kongressu apsveica V. Sinkēviča jkdze, Lie-
tuvas kolēģijas Marijanapoly (Amerikā)
vārdā J. Pilipauska kgs, kurš pasniedz kol-
lēģijas dāvanu nākotniekiem — 50 dol.
Amerikas kat. sieviešu org. vārdā Pivarnē-
rienes kdze: «Priecājos par Lietuvas pa-
veiktiem darbiem un pasniežu mazu dā-
vanu nākotniekiem — 20 dol. Jurijonaites
jkdze apsveic Čikāgas S. Kazimira māsu
ģimnazijas vārdā. Dr. Urmona kgs pateicas
amerikāniešiem par dāvanām. Latvijas
ūniversitātes studentu org. «Vie-
notu vinkopas» vārdā kongressu sīrs-
nīgi apsveic stud. Kiška kgs. Apsveicis
latviski, viņš turpmāk runā ļoti labi lietu-
viski. Pēc viņa runā V. D. O. stud. ate-
itininku org. prezidents stud. J. B. Lauč-
kas kgs. Viņš piezīmē, ka «Vienotgu vien-

kopa» ir Latvijas ūniv. studentu organizā-
cija, ar ko nākotniekiem prieks draudzību
turēt. Viņš pasludina ateitininku un
latviešu akadēmiskās jaunat-
nes sadarbību. Entuziasma ovācijām
nav gala. Vēl runā «Zemaičiu Prietela» re-
daktors K. Bomla kgs.

Pēc tam īss starpbrīdis, un J. Ambraše-
viča kgs lasa priekšlasījumu «Dzīvais Va-
lančius».

Prieks bija redzēt un iepazīties ar dau-
dzām latviešu «Ausmas» delegātem, prieks
arī, ka «Ausma» ar savu iniciatīvu grib tu-
vināties uz idejisku sadarbību ar lietuvju
porp. «Birute» un «Satrija».

Otra plēnuma sēde notiek pēc pusdienas.
Dr. J. Urmana kgs nolasa daudzus piesūti-
tos telegrafiskos sveicienus. Sveicina visu
triju augstsksolu — V. D. ūniversitātes, Zem-
kopības akadēmijas un Tirdzniecības insti-
tūta priekšniecība, daudz organizāciju un
atsevišķas personas.

Priekšlasījumu lasa Dr. D. Jasaiča kgs.
«Lietuvju tautai un mums tiecoties nākot-
nē». Priekšlasījums bija bagāts dziļām do-
mām un daudz reizes tika pārtraukts ovā-
cijām. Beidzot tika dziedāta «Ateitininku
himna» «Kas tur zelta starus kaisa, ko tā
apgaismojas nākotnes austrumi... «Pirmle
mūsu 25 g. bija organizēšanas, otrie būs
radišanas gadī. Daudzi par mums runāja
ar izsmieku, ironiju un nelabvēlību, tomēr
nākotnieki parādījās patstāvīgi un neatkarī-
gi ne no kādiem politiskiem apstākļiem.
Mēs izgājām no tautas, mēs atgriezāmies

pie tās atpakaļ. Mums jābūt, kur ciešanas,
mums jābūt, kur tumsība valda!»

Par Nākotnieku federācijas dzīvi un dar-
bību ziņoja sekr. J. Štaupa kgs.

Vakarā pl. 21 notika literātūras un mū-
zikas vakars, kur dalību ņēma jaunie nākot.
literāti, solisti un V. D. nākotnieku koris.

21. VII. Svētdienas rītā kongresa da-
lībnieki katedrālē gāja pie dievgalda.

Pl. 10 visi organizēti ar karogiem atnā-
ca uz dievkalpojumu, ko noturēja V. E.
biskaps J. Kuka, kur zilas mākoņainas de-
bess, vecu, šalcošu koku ēnā. Svētrunu tei-
ca V. E. biskaps P. Bučys.

Pēc tam visi organizēti, lai gan lietus
lija, dziedot gaviļu dziesmas, atgriezās tur-
pināt kongresa darbus. V. E. biskaps un
prof. M. Reinsys lasīja tikko saņemtu Sv.
Tēva apsveikuma telegrammu no Romas.
Biskaps K. Paltaroks karsti runāja, pārskā-
tīdams visu triju nākotnieku organizācijas
darbību, norādīdams jaunus ceļus nākotnē.
Tika ievēlēta jaunā N. federācijas cen-
trālvalde.

Beidzamā sēde un vēlēšanas beidzās ar
lielām ovācijām tautas un nākotnieku him-
nām.

Katedrālē notika baznīcas mūzikas kon-
certs, kur piedalījās solisti un stud. nākot-
nieku koris.

Kongress beidzās vēlu vakarā, ceļojot
ar degošām lāpām, skalām dziesmām caur
pilsētu uz Zālo kalnu, kur vēl pie liela
ugunska notika draudzīgas pārrunas un
visi atvadījās.

Jā... tas bija vakars... neaizmirstamie,
grandiozie jaunatnes svētki ar savām dār-
gām atmiņām un nežuodošiem iespaidiem.

Rītā Telši palika klusi kā izmirušī, kur
entuziasmā divas dienas vētrāmi gavilēja
jaunatne. Jau pagātnes dzelmē nogrima tas
jaukais, saulainais vasaras sapnis, un bieži
vien tagad, tālu ceļodams, es viņu atceros...

Sekmes

akadēmiskai saimei jaunā mācības gadā vēl

**Latvijas
Sarkanais Krusts**

PIRTIS Baznīcas ielā 18, tālr. 96671 un
M. Nometņu ielā 54, tālr. 41173

Atvērta Baznīcas ielā ceturtdienās, piektdienās, sestdienās un M. No-
metņu ielā piektdienās, sestdienās un svētdienās no plkst. 7 rītā līdz
plkst. 11 priekšpusdienā. Baznīcas ielā ir arī māgas skalojamais aparāts,
kurš pieejams publikai augšā minētajās dienās. Tāpat arī peldbaseini
publīkas lietošanā.

Baznīcas ielā ceturtdienās **studentiem** un skolu jaunatnei, uzrādot sko-
las apliecības, ieeja pazemināta 40%.

FOTO IESTĀDE

A. Zvirbulis

agr. f-ma Hebenspergers un b-dri
dib. 1894. g.

Elizabetes ielā 49. Tālr. 27378 un 33088

**Gajas un desu
tirgotava K. Pētermans**

Rīgā, Avotu ielā 59. Kr. Barona ielā 30.

Mūksalas mākslinieku biedrības izstāde.

Mūksalas mākslinieku biedrība apvieno sevī visjaunākās paaudzes mākslniekus, un ar gandarījumu jākonstatē, ka jaunie mākslnieki ar lielu nopietnību kļūst pie savas mākslinieciskās sejas izveidošanas, paturot acis nopietnās mākslas pamatprincipus, — skatīt lietas un parādības savā, īpatnējā vienreizīgumā un būt dzīli patiesam savā darbā pret sevi un apkārtni tas ir ceļš, kas ved pie jaunā, meklēšanas un radīšanas. Nedrīkst tomēr aizmirst vienu: jo kādā pasaules uzskatā ir augstākas, lielākas vērtības, jo lielāka stingrība jābūt šī uzskata nesējam pašam pret sevi. Atbildīgāks darbs prasā stingrāku kritiku.

Darbu izvēlē, izstādē varēja vēlēties vairāk viengabalainības. Izstādē ir pielaistas nulle, ja pat min. Attaisnojums tam lai būtu tas, ka vairums autoru vēl rūgšanas stadijā.

Īpatnā uztverē liekas nešaubīgi savu ceļu iet K. Neilī. Viņam raksturīga primitīva, bet spēcīga glezniecība, ar intensīvu, reizēm pat pārdrošu krāsu kombināciju. Neilī neinteresē tik daudz pats priekšmets vai notikums, bet sajūtas, ko ierosina šim priekšmetam vai parādībai raksturīgs krāsu saugrējums.

Neiļa māksla savos pamatos ir emocijonāla māksla. «Divas ģimētnes» labākais paraugs.

A. Artums arhaizē dabu, sīzētā un kompozīcijā tiecas pēc vienkāršības. Mil-

noteiktas, skaidras plāksnes, kam reizēm neizdevs nervozais krāsu uzlikums (dabas skatos). «Klusā dabā» panākts vairāk vienības skaidri izteiktiem un spēcīgiem krāsu kontrastiem, labi pakļaujās vienkāršotā forma un apdare.

Ja abi iepriekšējie mēģina notvert parādību iekšējo būtību, tad A. Egle un pa daļai pārējie, rāda to virspusī. Egle upurē gleznu apgaismojumam. Krāsu un kompozīcija ir tikai vadmotīvs, kas baltai gaismai dod nockaņu. Dažos darbos panākts labs melno un balto laukumu saugrējums. «Tirgus laukumā» drusku traucē pārāk intensīva, vientuļā sarkanā figūra. Neizdevīga arī ļoti vienādā krāsu gamma visos darbos.

A. Jūrasteteris, izstādījis blakus portretam labas dabas studijas «Nomales iela» un «Dārza zeme». Portretās neizdevs pārāk lielais zilais un zaļais krāsu laukums, kas nesakūsi ar pelēcīgi noskaņotiem foniem.

Koloritā laba Bangerska i-kdzes portretja» un «Divas — ģimētnes».

Pārējie izstādes līmeni jūtami neietekmē; vairums vidēji labi, bezrakstūra darbi, drusku labāki vai sliktāki uzgleznoti. Gleznieciskas epizodes no pagājušās vasaras.

Drusku savdabīgāks liekas esam A. Egliītis, bet nepārliecina, trūkst sirsniņas. Viņa darbi liekas izgudroti. A. Nulītis dažos darbos parādījis sevi kā jūtīgu gleznotāju — «Zemgale», «Sarkanie jūti».

Ka eksponenti piedalās divi «Zaļās Zemes» biedri A. Maslovkis un J. Vilumainis. Pēc pāris izstādītiem darbiem grūti spriest par abu māksliniecisko gatavību, bet svaigā uztvere, spēcīgā glezniecība runā abiem par labu. Sevišķi gribas atzīmēt A. Maslovskas «Pukes», spēcīgā, brīnīgā koloritā.

MĀKSĻA.

Dailes teātris sezonu atklāja ar tautas lugu «Vecais pilskungs». Tā ir E. Zālites variācija par Dēglava tēmu. Luga nav bez drāmatisma, kaut arī ļoti vienkārša. Uzmaniību pelna blakus personas un atsevišķas epizodes, kas raksturo laikmetu. Tās arī labi izdevušās. Nepatikama tikai dzeršanas cildināšana, kas droši vien nav gribēta, bet naiva skatītāja acīs (un vairāk tādām tak luga domāta) tomēr tā iznāk. Arī Sproģenci nepiestāv vica. Citādi par itāscenējumu (Smilģa) jāsakā viss labākais. Arī Sosāra mūzika pelna atzīni. Tēlotāju daudz, un tie dod tiešām zīmīgus tēlus. Lai pieminām tikai Brambergi, Mitrēviču, Filipsonu (vagārs ar izkliegtu balsi), Alb. Miķelsonu, arī Kreicumu, Zili, Zommeru un citus. Leimānim ieteicams ieturēt pārējo tēlotāju stilu.

Teātra kori jaunas, svaigas balsis.

R. R.

Itālijas oikonomiskais stāvoklis.

Sakarā ar Itālijas un Abesīnijas konfliktu angļu oikonomisti dod interesantus datus par Itālijas saimniecisko stāvokli. Vispirms uzpeld jautājums par Itālijas saimnieciskās

dzīves atkarību no importa un otrkārt, vai tai ir zināmas rezerves kara gadījumā. Kāds ir tās rūpniecības stāvoklis?

Angļu oikonomistu slēdzieni paredz Itālijai lielas grūtības, kārtojot minētos jautājumus kara gadījumā. Daži indeksu skaitli noskaidro stāvokli.

Rūpniecības produkcija augusi pakāpeniski no 1932. g., izrādot ārkārtēju pieaugumu 1935. g. pirmajā pusē. Vislielākā rūpniecības produkcija atzīmējama metāllūrgiskajā un mehāniskajā rūpniecības nozarē, kur indeksu skaitli auguši no 75,85 — 1934. g. maijā uz 100,72 — 1935. g. maijā. Lielu progresu indeksu skaitļi rāda tekstilrūpniecībā un būvniecībā. Pie tik straujas rūpniecības attīstības ne mazāk strauji augušas vairuma cenas, pie kam it sevišķi šogad pretim pagājušajam gadam.

Liras pirkstspēja noslīdējusi gandrīz uz tās pirmkārt līmeņa. Arī dzīves dārdzībai joprojām kļūst tendence. Uz jautājumu, cik un kādu preču imports Itālijai nepieciešams, angļu oikonomisti aplēš sekojošu ievērojamu daudzumu:

12—15 milj. tonnu ogļu,
200.000 tonnu dzelzs rūdas,
1.000.000 tonnu dzelzs lūžņus un cita tērauda
500.000 tonnu naftas produktu.

Šādi skaitļi raksturo līdzšinējo Itālijas caurmēra importu. Vienīgi kvešun un maisa importam pēdējos gados nav augošanas tendences, pateicoties šo produktu ražošanas veicināšanai iekšzemē. Miežu un līnu importā vērojams ikgadus stingrs importa pieaugums.

A. Osis.

Eiž. Sietnieces dejas kursi

(Sist. Silvester — Londonā)

jaunās, plašās telpās, Brīvības ielā № 40, dz. 4.

Carioca-Brasilienna

Angļu valsī, tango, Quick-Step un citas dejas jaunās variācijās. Praktisko kursu atklās 1. oktobrī plkst. 8 vakarā. Moderno kursu sākums 2. oktobrī plkst. 8 vakarā. Atsev. stundas pēc ind. metodes. Nepratējiem iemāca dažās stundās. Pieteikšanās ikdienas katrā laikā.

Tabakas fabrika

A./s. A. S. Maikapar
R I G Ā

Studentu virtuve Vērmaņa dārzā

I. nodaļa bez apkalpošanas || II. nodaļa ar apkalpošanu
no pl. 12—17 un 19—22 || no pl. 12—22

Studentu virtuves nodaļa Universitātes vecā ēkā

Svētdienās no pl. 17—24

PECPUSDIENAS TEJA

SPIRTA UN DEGVĪNA

monopola nodaļa

Doma mūzejs

atvērts svētdienās
no pl. 11—14.

K. ŠMIDTA Ēdienu veikals

(sen. J. Kalns)
Rīgā, Dzirnau ielā 88, tālr. 34235

Katru dienu garšīgas brokastis, pusdienas un vakariņas par visiem pieejamām cenām. Ēdieni pagatavoti no pirmklasīgiem produktiem. Maize no sav. «Rīgas koop. maizes cept.» Atvērts darbdiēnās no plkst. 7 līdz 22. Svētdienās un svētku dienās no plkst. 13—22.

Laipna un ātra apkalpošana

Pusdienas

garšīgas, ikdienas svaigas pagatavotas, spec. vadībā

I. 3 ēdieni 50 sant.
II. 3 „ 70 „

Studējošiem un skolniek., ņemot abon. karti, sevišķs rabats.

Tērbatas ielā № 19/21,
(koka mājā, I. trepi).

A./s. „Agronomi”

R I G Ā,
Dzirnavu ielā 72.

MODES SALONS

K. Plauže

Rīgā, Valdemāra ielā 19

A./s „Agronomi”

Rīgā, Dzirnau ielā 72

Lieliski
garšo

GOEGGINGERA

jaunā šokolāde
„Pilnpiena-rūgtā”

Vispārējie paku piederumi, kā: ķiveres, kakla saites, krūšu saites, bikses, cimdus, zīda taksēžas un lielu vairumu krāsu lentas, kā arī portfelis, naudas makus, čemodānus, jahtu karodziņus u. t. t. piedāvā

A.-S.

A. Ratfelders

Rīgā, Kaļķu ielā № 11.

Tālr. 20182, 23216.

Speciāla celošana, sporta un formas piederumu rūpniecība.

P.S. Izlābojums izdara gūti un noteiktā laikā.

VAIRUMĀ MAZUMĀ

Rauga fabrikas, degvīna dedzinātavas, spirta rektifikācijas, liķieru fabrikas un valču dzirnavas

Akciju sab. A. VOLFSMIDT
R I G Ā

Austrumu Halvas fabr.

Orient Halva Comp.

Rīgā, Gogoju ielā 7, tālr. 26726

Voldemars Majors

Lauksaimniecības mašīnas, rīki, piederumi, sēklas, mākslīgi mēsli, lopbarība u. t. t.
VAIRUMĀ MAZUMĀ
Rīgā, Valju ielā № 2 Tālr. 22406 un 31420

Visjautrāk pavadīt vakarus iespējams vienīgi Brīvības bulv. 2-3,

«Parka pagrabā»

Atsevišķi kabineti. Mākslinieciski priekšnesumi

Ieteicamas grāmatas:

Grāmata	Brošūra	Ls
Blese, prof. E. un V. Pētersons	Latviešu pareizrakstības rokas grāmata	7.—
Dravnieks, J.	Angļu-latviešu vārdnīca	iesieta
—	Krieviski-latviešu vārdnīca	iesieta
—	Latviski-vāciska vārdnīca	iesieta
—	Vāciski-latviešu vārdnīca	iesieta
Rīteris, J.	Lietuviski-latviešu vārdnīca	iesieta
Felsbergs, L.	Angļu gramatika	iesieta
Svarebachs, R. un J. Lauks	Franču-latviešu vārdnīca	iesieta
Celms, doc. T.	Tagadnes problēmas	3. iesp.
Mauriņa, Z.	Baltais ceļš. Studija par Annu Brigaderi	iesieta
—	Pārdomas un ieceres	2. iesp.
Lapiņš, J.	Lalkmetīgais un mūžīgais	Rakstu krājums
Stāls, M.	Audzīnāšanas mācība	iesieta
Anšējs, L.	Aritmētikas metodika	iesieta
Kirchenšteins, prof. A.	Lopārstniecība	Pārstrād. iesp.
Balodis, doc. J.	Mērniecība	Ar 414 zīm.
Civillikumi	Tulk. prof. Al. Būmaņa redakcijā	iesieta
Loebers, prof. A.	Tirdzniecības tiesību pārskats	iesieta
Sinaiskis, prof. V.	Civiltiesības, I. daļa	iesieta
Neireiters, prof. E.	Tiesu medicīna	iesieta
Paukulis, prof. E.	Infekcija un imunitāte	iesieta
Zariņš, prof. E.	Uztura vielu ķīmija	iesieta
Student's, J.	Bērnu pusaudžu un jauniešu psiholoģija	iesieta
Zalts, A.	Saimniecības ģeogrāfija	iesieta
Pestmalis, J.	Mašīnu ražošana	2. iesp.
Arzemu zinātniskā literatūra	Trūkstošās grāmatas izrakstām ātri un precīzi.	

Valtera un Rapas akc. sab.

Studentu satikšanās vieta

kafejnīca „MONA”

Modernākais savaveida latviešu uzņēmums

Ikdienas no 17—24, koncertmūzika vijolvirtuozes R. MIĶELSONA vadībā

Apakšstāvā: Brokastu lokāls • Alus

Pieņem pasūtījumus uz tortēm, kūkām, krīģelītiem, visādiem gadījumiem, kā kāzām, dzimšanas dienām u. c.

Sigfr. Meierovica blv. 2 un 4.

Tālr.: 26125, 26124, 26531, 26181

Dib. 1841.

J. Jaksch & Co.

Rīgā, Svētības ielā № 9/11,
pie Rātslaukuma.

Porcelāns, fajans, stikla izstrādājumi

Virtuves piederumi

Pulksteņi

Mākslas graviera darbnīca

TH. RÜVALD

īpašn. J. Edelhau

Rīgā, Valju ielā 31. Tālr. 28094

Koloniāl un delikates preces

R I G Ā

Brāji Koppel

Šķūņu un Zirgu ielas stūri. Tālr. 34567

A./S.

„Morics Feitelbergs”

Modes preču nams

Kalpaka bulv. 2.

Kurpnieku piederumu tirgotava

Z. Levi

Rīgā, Kungu ielā 17. Tālr. 22626

Pārdomas par mūsu jaunatnes gribu un spēju

Jaunatne, tagadējie studenti būs tie, ko pieaugušie, vecākā paaudzē aizējojot atstās savā vietā, uzveļot viņiem visu dzīves atbildību un smagumu. Cilvēku darbību noteic dažādi faktori: iedzimtība un dabas, kultūras, sociālā apkārtnē, vide, kurā viņi dzīvo. Pārī tam paceļas cilvēka griba, kurai ar šīm ietekmēm jācinās, lai rezultātā parādītos cilvēka būtība.

Gribu te izteikties par jaunatni, studentiem un viņu raksturīgākām īpašībām. Vai viņi resp. mēs esam likteņa rotaļas akli kalpi, vai paši esam savas dzīves kalēji, noteicēji? Vai mēs pietiekoši cīnāmies ar laimību?

Cilvēks ir atbildīgs tikai par to, kas no viņa gribas atkarīgs.

Izejot no šīs tezes, vērtējama visa cilvēka darbība un arī viņš pats. Ja runājam par dabas ietekmi uz latviņu piemīt visas tās pašas īpašības, kas raksturīgas latviņu tautai, minot kaut tikai dažas, piem., nenovīdību, viltību, skandību etc. Pa daļai tās sekas no vergu laikiem.

Iedzimtību, runājot par mūsu laikmetu, ļoti ietekmē pasaules kara laurās sekas. Kara laikā un īsi priekš kara dzimusi, tāpat tā ietekmes sfērā auguši, tagadējā jaunatne ir stipri satricināta, ruinēta kā fiziskā, tā arī morāliskā ziņā. Viņai trūkst vajadzīgā līdzsvara starpmiesas un dvēseles dzīvi, dabiskās dzīves valda par dvēseles dzīvi, miesa par garu! Arī sports bieži vien ir neizprasta sacensība.

Mūsu students atrodas dziļi satrauktā stāvoklī, trausls, nestabils, nervozs. Bieži vien trūkst uzņēmības, nav vajadzīgo mērķu un ideālu.

Nemiers ar esošo... bet šo nemieru viņi nes sevī jau iedzimtību, ko vēl ļoti pastiprina dabiskā, kultūrālā un sociālā vide, kurā viņi spiesti dzīvot.

Osvalds Špenglers u. c. raksta taču par Vakareiropas kultūras bojāeju, bet tā saucamā «dekadences teorija» māca par cilvēku kā dzīvnieku iedzimtības produktu — «zemzvēru».

Jaunatne nevar, un nevar no viņas prasīt orientēties tagadējā kultūras un tehnikas jucekļi, tāpēc ka arī pieaugušie un pasaules gudrie ir zaudējuši galvas un nevar atrast izeju.

Tādas pat problēmas un katastrofas notiek politiskajā un sociālajā dzīvē. Kādu tainību un cilvēcību lai mantojam no pasaules kara šausmām un pēckara revolūcijas? Ko lai mācāmies no tagadējās Tautu savienības politiku nevarības, jo par spīti visām jaukām miera idejām cilvēce jūtas atkal kā uz pulvera mučas.

Kur lai rodas ticība kultūras vērtībām, ja visas Tautu ligas, Hāgas un Lokarnas konferenču, Pārēiropas humānās idejas, kaut gan izteic cil-

vēku ilgas, tomēr nespēj dot nākotnē nekādas garantijas, nekādas stabilas dzīves līnijas.

Bieži kails šovinizisms vai internacionālisms rada cilvēku personības necienīgu, beztiesisku stāvokli u. t. t. Bet jaunatne taču vienmēr grib dzīvi labot, viņai taču piemīt raksturīgais varoņu kults, kamēr dzīvē tā redzēja politiskas kaislības, korupcijas, naidu un melus.

Visur valdīja egoisms. Kā vienīgais elks, ko sociālā apkārtnē pielūdz, bija baudas piesātināta labklājības meklēšana.

Bieži šos trūkumus un gara tukšumus cenšas noslēpt zem grezna tērpa, ārējās bravūras, spožuma, liekulības maskas.

Studentu priekšā ir grūta cīņa, saimnieciskā krīze, bezdarbs, materiālas rūpes, pat trūkums. Agrākā dzīvē vecākai intelligences paaudzē, piem., Krievijā taču nebija tik zems dzīves līmenis?

Vajadzētu radīt apstākļus, ka jaunatne ar savu labo brīvo gribas spēku varētu vieglāk cīnīties resp. vieglāk varētu pakļaut savu mērķu kalpībā šos milzīgos, ārējos launos spēkus.

Citādi pat visvaronīgākā darbība varētu dot tikai niecīgu sasniegumu.

Gribas spēku varam gan norūdit, veidot, audzināt ģimenē, skolā, studentu un citās organizācijās, bet katru neizdevušos mēģinājumu pelt un kritizēt ir nepareizi.

Cilvēku darbība nav tikai viņu gribas spēka rezultāts, griba ir tikai daļas cēlonis, ne vairāk. Slavēt vai nopelt studēto paaudzi, kā tas bieži

tagad atgadās, neņemot vērā viņas iedzimtības un ipatnējos kultūras un sociālās apkārtnes ietekmējumus, un visu vainu uzkrāot gribas spēka trūkumam, nespējai, glēvulībai ect. būtu tāpat kā spriest par kara vadona ģeniālītāti vai nespēju pēc tā, vai viņš kauju zaudējis vai uzvarējis...

Tā tad ir daudz no cilvēka gribas neatkarīgu faktoru, kas noteic mūsu likteņus.

Bet tas nenozīmē, ka cilvēka griba nevarētu nostāties pret sliktām ietekmēm un likteņa spēli. Mums jācinās ar laimību un tas jāiznīcina, cik tas mūsu spēkos ir, mēs nedrīkstam dibināt savu laimi uz cita cilvēka ciešanām etc.

Mums jābūt zināmiem principiem un uzskatu ētikai.

Bet izšķirējs jau nu ir tas, vai mēs vispār reaģējam uz saviem darbiem, vai mēs sakām «jā» vai «nē», vai mēs cenšamies savas laimības tieksmes apkarot, vai mums ir laba griba cīnīties ar kārdinājumiem.

Var jau būt, ka mēs klūpam, padamies arī tiem, kad pat gribas spēks līdz izmisumam preti turas. Svarīgākais tomēr ir tas, vai vispār mēs cīnāmies, nopūlējamies ar sevis veidošanu un tikai izejot no šī kritērija drīkstam jaunatni pelt vai slavēt, piedot tai vai nepiedot.

Arī Gētes «Faustā» ir zīmīga vieta, eņģeļu dziesmā pēc Fausta nāves: «Wer immer strebend sich bemüht, Den kennen wir erlösen.»

Lai Fausts būtu maldījies cik maldīdamies, viņu kā mūžīgu meklētāju un cīnītāju uzņem debesīs, kā uzvarētāju atpestī.

Ādolfs Jurjāns

namsaimnieks

Rīgas namnieku, amatnieku un tirgotāju

Krāj-aizdevu sabiedrība

dib. 1913. g.
Rīgā, Palasta ielā 8, tālr. 2-1-3-6-0
savā namā

Jaunībā griba nevar izlietāt arī visas spējas, jo trūkst attiecīgu zināšanu; vecumā atkal griba gan ir lielāka, zināšanu apveltīta, bet trūkst spēka realizēt.

Cilvēks iekšēji ir kā skatuve, kur norisinās dvēseles konflikti, drāmas, traģēdijas.

Vēl ir viena daļa cilvēku, tā sauktie laimes lutekļi, kam ārējos apstākļus ir laimējis atrast jau priekšā sagatavotus, kam viss, tā sacīt, mutē tiek ielikts, kas ar mazu spēku pielietāšanu panāk lielas lietas, bet par tiem es te negribu runāt. Mums ir vairāk pabērņu kā lutekļu.

Ir arī cilvēku grupa, kas vienmēr peld pa straumei, kam nav mērķu: ar šauru garīgās dzīves aploku viņi vienmēr «taisa» karjēru, tikai diemžēl uz citu cilvēku konta un posta.

Gribu pasvītrot, ka vispārīgi mūsu laikmeta neizdevīgie apstākļi iemet dzīves pabērņos daudzus spējīgus, apdāvinātus un nevainīgus cilvēkus. Dzīve ir it kā loterija kļuvusi, kurā lielos laimestus (vinnestus) var izvilkt tikai dažī.

Dzīvi nodzīvot nav lauku pārstāigāt...

Gribas iekšējie un ārējie apstākļi var mūsu mērķus un nolūkus sašķobīt, tā ka faktiskais rezultāts nesaskanēs ar mērķi paredzēto.

Ir izteiciens, ka arī ceļš uz eļi izbrūgēts vislabākaiem nolūkiem, ja trūkst gribas darbības, cīņas, meklēšanas, atziņu ciešanas; bet ja šī labā griba un cenšanās ir, bet nolūki un mērķi paliek nereālizēti, nesasniegti, tad ņemot vērā visu sacīto, nav mūsu vaina vairs, tad varam sev piedot un teikt: cilvēks domā, Dievs dara.

Un arī citiem tad ir tas jāsaprot un jāpiedod! Ir cerības, ka jaunais laiks latviešu studentu sasāpējušo jautājumu atrisināšanā sniegs palīdzīgu roku.

Cand. oec. et stud. iur.

Fricis Hūns.

Baltijas gumijas rūpn. akciju sabiedrība

„Kvadrats“

Rīgā, Vecpilsētā 12

Piedāvā savus izcilos augstvērtīgos ražojumus, kā:

galošas, gumijas zābakus, tenisa, sporta, peldu un vasaras kurpes. Bez tam: sūklus, tehniskas un ķirurģiskas gumijas preces gumijas šjūtenes, gumija-grīdu paklāji, velo riepas un zarnas un t. t.

Par mazu naudu, dod lielu baudu!

(20 „Rokoko“—35 sant.)

Elegants — izcilus labuma — Rūtenberga papiross

Ārzemju literatūras chronika.

— Patētiskā simfonijs — jaunais Klauša Manna romāns, kur attēlota slavenā komponista P. J. Čaikovska dzīve. Romāns iznācis Amsterdamas «Kverido» izdevniecībā.

— Oksfordas universitātes izdevn. izdod kāda Mjūrhēda grāmatu: «Zeme un bezdarbs». Autors pie šīs grāmatas materiālu kopošanas strādājis piecdesmit gadu.

— Atrasta Tomasa Henri Hekslī, pazīstamā angļu zinātnes vīra, dienas grāmata, kas iznāks ar viņa mazdēla Džeitana Hekslī komentāriem.

— Teodors Bestermans savā grāmatā «Drus-Portlendas prāva», kas iznākusi Anglijā, apskata pag. gadu simteņa sensacionālo lorda Portlenda dzīvi: dažām aprindām tas bijis pazīstams kā lords un viens no bagātākiem Anglijas cilvēkiem, bet dažas aprindas viņu pazīnušas kā sīktirgotāju no Beker-strīta.

— Viljama Boisa Tompsona biogrāfija iznāk Ņujorkā, Heigdorna izdevniecībā. Tompsons, kas 1917. g. bijis Krievijas Sarkanā Krusta misijas pilnvarotais, izdevis no personīgiem līdzekļiem lielnicisma apkaņošanai vairāk kā miljonu dolaru. Pēc Tompsona atgriešanās Amerikā, prezidents Vilsons to atteicies pieņemt audiencē, bet laikraksti viņu apvainojuši lielnicisma propagandā. Tompsona dzīvē bijis ļoti daudz tamlīdzīgu pārpratumu.

— Heirīka IV. jaunība — jaunais Heirīcha Manna romāns, kas iznācis Amsterdamas «Kverido» izdevniecībā.

— Masarika biogrāfija iznākusi angļu valodā: to ar lielu talantu sarakstījis

pazīstamais čehu rakstnieks Karelis Čapeka.

— Anglijā kanonizēts Tomasa Mura vārds. Piemērojoties šim notikumam, prof. Cambers sarakstījis Mura biogrāfiju.

— Pjērs Bonardi pēc ilgiem pētījumiem Korsikas pilsētas Ajačio archīvos sarakstījis grāmatu: «Napoleons Bonaparts, Ajačio dēls», kurā apgaismo Napoleona jaunības gadus.

— Anri Toress izdod Parīzes Sažitē izdevn. grāmatu, kas skar advokātu darba ētikas jautājumus. Grāmatas nosaukums: «Advokāta cildenums un verdzība».

— Konstantēns Veiers izdevis Parīzes Stok izdevn. grāmatu «Celinieks ar telti». Ceļot kājam un ar telti uz muguras esot vienīgā iespēja kā justies brīvam un neatkarīgam — raksta autors.

— Vilhelms Veigands sarakstījis Bavārijas padomju republikas vēsturi — «Sarkanie plūdi».

— Par Sarlotifon Štein psiholoģisku apercepciju sarakstījis Lēne Foss ar nosaukumu: «Gētes nemirstīgā draudzene».

— Ādolfs Baruns publicējis jaunu darbu — «Slimības un nāve lielo vīru likteņos», kur tas apvienojis literatūras materiālus un medicīnas pētījumus šai jautājumā.

— Frida Ule Strindberga Stokholmā izdevusi savu atmiņu grāmatu, kurā apraksta savu islaicīgo kopdzīvi ar rakstnieku Strindbergu.

— Martina Fjerro gaučo — Hoze Herhandeca romāns ir viens no pirmajiem Argentīnas rakstnieku darbiem, kas pārtulkots un tagad izdots Anglijā. Laikrak-

sti min, ka šim romānam Argentīnā esot tāda pati cieņa un popularitāte kā bibelei un Šekspīra darbiem Anglijā.

— Franču akadēmija šā gada 4. septembrī nobeigusi izdot akadēmisko vārdnīcu astotā izdevumā; šis darbs turpinājies 57 gadus. Vārdnīcas septītais izdevums iznāca 1878. g. Pēc trim, četriem gadiem vārdnīcu sāks izdot devītā izdevumā, kas turpināsies atkal vairākus desmit gadus.

— Prof. Klarks, U. S. A. dabas zinātņu institūta direktors, raksta, ka divdesmitādu gadu simteņa cilvēks esot aculiecinieks traģiskam epilogam — dzīvnieku valsts bojā eļal. Vēl divas, trīs cilvēku paaudzes un daudzas dzīvnieku sugas, kas vīrs zemes dzīvojušas miljonu gadus, būšot izmirušas. Viņu aizsardzībai jau tagad nepieciešami sevišķi valsts rezervāti.

— Britānijas zinātnieku asociācija lkgadus vasarā sanāk uz kārtējām konferencēm. Nupat notikušajā konferencē sēdē š. g. 5. septembrī Norvičas pilsētā lasīti šādi referāti: prof. Dibenhēms runājis par ceļojumiem uz poliēm kā labāko atpūtu nogurdinātiem nerviem. Viljams Brauns runājis par diktāturu jaunām pusēm, Vēns — par Anglijas zemkopību, bet prof. Valentains referējis psihologu sekciijā par smiekliem.

Prof. Valentains sācis savu referātu ar anekdoti: kādā no agrākām konferencēm kāds zinātnieks, satiekot savu draugu, tam uzprasījis: «Vai tu ar sievu, vai atvaļinājuma?» Anekdote tikai dažos konferencēs dalībniekos sacēlusi smieklus. Valentains uz brīdi aplūksis un tad turpinājis:

— Saskaņā ar Freida teoriju šī anekdote var sasmidzināt tikai vecas meitas un sie-

viešu naidniekus. Tā kā konferencēs dalībnieku vairākums palika vienaldzīgs pret manu anekdoti, tad atļaujos spriest, ka tādu personu, kas piederētu minētām kategorijām, šeit nav.

Pēc šīs piezīmes visi konferencēs dalībnieki skali smējusies.

— Etiopijas drāma — Anri de Monfrēda grāmata iznākusi Parīzē, Grases izdevn. Autors nodzīvojis Abesinijā trīsdesmit gadus un tiek turēts par vienu no tās labākajiem pazinējiem.

— Emīls Lengiels, pazīstamais amerikāņu politiskais rakstnieks, pēc sava ceļojuma pa Eiropu sarakstījis grāmatu «Diktāturu miljons».

— Interesanta jubileja nupat nosvinēta Čehoslovākijas Jachimovas pilsētā. Turienes raktuvēs iegūts simtais grams radija. Gada laikā iegūst tikai 3 gramus. Jachimovas radījs ir tirākais radījs no visām pasaules radija raktuvēm. Tas pilnīgi brīvs no mazāk vērtīgo radioaktīvo vielu piemaisījuma, piem. mezotorija.

— Cik pilsētu Krievijā pārdēvēts Stalina vārdā? — Pavisam — deviņas! Un, proti: Stalingrada, Staļino, Staļins, Staļinskis, Staļinogorska, Staļinabada, Staļinica, Staļinaula un Staļinisi.

— Klods Farērs sarakstījis grāmatu: «Pazaudētā Indija», kur viņš apraksta tos laikus, kad Indija piederēja Francijai.

— «Komunistiskās Krievijas vēsture» tiek saukta G. Veltera grāmata, kas iznākusi Parīzē. Priekš kara Velters bijis franču valodas skolotājs Maskavā, bet kara un revolūcijas laikā kā franču kara misijas loceklis bijis aculiecinieks Krievijas notikumiem.

Sports.

VI. studentu pasaules meistarsacīkstes risinājās šā gada augusta vidū **Budapeštā**. Sacīkstēs piedalījās arī itin prāvs skats latvju sportistu. Jau parādes gājienā mūsu tautas tērpos tērptās latvju sportistes guva publikas uzmanību.

Pašās sacīkstēs labākos panākumus guva mūsu basketbolisti, izcīnot turnīrā pirmo vietu un atstājot aiz sevis Polijas, Ungārijas, Vācijas un Francijas komandas. Jāatzīmē gan, ka ievērojot notikumus Austrumāfrikā iepriekšējo sacīkšu uzvarētāji — itāļi šoreiz sacensībās nemaz nepiedalījās. Arī spēcīgā igauņu studentu basketbolkomanda nebija mērojuši garo ceļu uz Budapeštu, kādēļ mūsu zēniem uzvara nācās samērā viegli: Polija veikta ar 40:18, Vācija 36:11, Ungārija 45:24, bet Francija 57:22 punkt. Latvijas studentus basketbolā reprezentēja: Jurciņš, Raudziņš, Krisonis, Blūķis, Tiltiņš, Andersons, Elmuts, Rūja un Gulēns.

Studentu basketbola sacensībās latvietes zaudēja polietim 15:27, bet uzvarēja ungārietes ar 30:26, ierindojoties 2. vietā.

Mūsu US futbolisti šoreiz izrādīja saviem pretiniekiem sīvāku pretestību kā pirms divi gadiem Turīnā, kur nācās piedzīvot katastrofālus zaudējumus, taču arī tagad pārspēt tehniski veiklākos angāru, vācu un angļu futbolistus latviešiem neizdevās: Ungārija guva 5:2, Vācija 5:0, bet Anglija 5:3 uzvaras. Pirmo vietu futbola turnīrā izcīnīja angāru futbolisti, veicot vāciešus ar 2:1, bet angļus 4:1 vārtu attiecību.

Airēšanas sacensībās labākos panākumus guva ungāri, atstājot vāciešus otrajā vietā. Ungāri uzvarēja arī ūdens polo spēlē un izcīnīja lielāko uzvaru skaitu peldēšanas sacīkstēs. Vingrošanā kungu grupā labākie bija ungāri, tad japāņi un vācieši, bet dāmu grupā pirmajā vietā ungārietes, otrajā latvietes un trešajā belģietes.

Tenisa sacīkstēs kungu vienspēlē uzvarēja vācietis Henkels, atstājot ungāru Gabori otrajā vietā. Dāmu vienspēlē labākā bija vāciete Veber, otrajā čehiete Drtinova, kungu dubultspēlēs finālā ungāru pāris Gabori un Ferenši veica vāciešus Henkell un Denkeri ar 3:6, 6:3, 6:4, 6:4, bet jaunkā dubultspēlē vācu pāris Henkels ar Veberu — ungāru pāri Ferenši ar Zepari ar 6:3, 6:0.

Vieglatlētikā labākos panākumus guva vācu sportisti: diska mešanā uzvarēja Ziverts ar 46,47 m tālu metienu; 110 m barjerskrējienā Vengners veica 14,7 sek.; piecīņā uzvaru guva Šteks ar 3669 p. (atsevišķi Šteks sasniedzumi šādi: tālumā 7,30 m, šķēps 66,66 m, 200 m 23,5 sek., disks 48 m, 1500 m 5 min. 24 sek.), bet dāmu sacīkstēs augstlēkšanā uzvarēja Mauermelere, veicot 1,50 m, tāpat diska mešanā 44,93 m. Ātrākais students izrādījās ungārs Sirs, veicot 100 m 10,8, bet 200 m 21,6 sek. 1500 m skrējienā uzvarēja slaidais jaunzēlandietis Lovloks, veicot distanci 4 minūtēs; 6. vietu šai skrējienā izcīnīja mūsu Ralfs Balodis 4:06,2.

Japāņi izrādījās lieliski lēcēji: Tajima aizlēca 7,52 m tālu, bet Nišida ar kārts palīdzību veica 4,30 m. Virišķīgā poliete Valaševiča uzvarēja 100 m skrējienā 12 sek. un tālākšanā 5,73 m. Mūsu Alise Gailite bija trešā labākā augstlēcēja, veicot 1,40 m, bet Erna Eltermane bija 5. tāllēcēja — 5,28 m.

Latvju piecīņnieki Zariņš un Bērziņš ierindojās 8. un 9. vietā.

400 m barjerskrējienā uzvarēja ungārs Kovacs 53,2 sek., 400 m skrējienā francis Busi 48,9 sek., 5000 m skrējienā angļis Vards 15 min. 22,6 sek., bet lietuvietis Vietrinis bija ceturtais — 15:40.

Latvijas vispārējos sporta svētkos OS labākos panākumus guva basketbolā: pirmo vietu izcīnīja kā vīriešu, tā arī sieviešu basketbolkomanda. Arī vīriešu volejbola komanda pārspēja visus savus pretiniekus; izcilus panākumi bija vieglatlētēm Alisei Gailitei, Ernai Eltermanei, Dauberai u. c. Uzvaras guva arī pankotāji.

Universitātes meistarsacīkstēs vieglatlētikā bija mūsu sportistu pēdējā pārbaude X. SSLL sacīkstēm. Meistarsacīkšu teicamākie rezultāti bija Nikolaja Zariņa 60,71 mtr. tālais šķēpa raidījums un Mirdzas Martinsones 1,46 m veikums augstlēkšanā. Pārējās disciplīnās meistarnosaukumu guva: 100 un 200 m skrējienā Feldhūns, 400 m Krūmiņš, 800 un 1500 m Balodis, 3000 m Tiklīš, 4x100 m stafetē filoloģijas fakultātes komanda (Bērziņš, Sīngailis, Adamovičs un Feldhūns), tālākšanā Grebзде, kārtslēkšanā Velde, augstlēkšanā Cirulis, trijslēkšanā Pelude, lodes grūšanā Jansons, diska mešanā V. Mūzis, bet studentu sacensībās: 100 m skrējienā Alise Gailite, 400 m Daubere, tālākšanā un lodes grūšanā Erna Eltermane.

Dalībnieku gan varēja būt krievi vien vairāk, jo tagad vienā otrā numurā startēja tikai 2 vai 3 sportisti, kādēļ arī sacīkstes atstāja pabālu iespaidu.

OS futbolkomanda Latvijas meistariības izcīnīja gūst labus panākumus un uzskatāma par meistarkomandas RPK bīstamāko pretinieku, jo iedomāties punktu tabulā otro vietu, atstājot aiz sevis spēcīgos Olimpijas, Hakoah, IKS, Vanderera, ASK un Uniōna vienības.

Akc. Sab.
Brāļi Švercs un B-dri
Kokamūžs alus dārtava
Rīgā, 11. nov. bulvārī 31, tālr. 32'03

Valodnieka piezīmes.

Rīgas latv. biedr. valodniecības nod. sēdēs.

Latviešu valodā apzīmējumu (atribūtu) liek apzīmējamā vārda priekšā. Tādēļ pareizi jāsaka: «Mūsu Berlīnes sūtni Krievnā aizsūtījums», nevis «mūsu sūtni Berlīnē Krievnā aizsūtījums».

Adjektīvus ar galotni —**ējs** atvasina no vietas un laika apstākļu vārdiem, piem. pērngadējais — pērngad bijušais, augšējais — augšā esošais. Te pamatā vietas, vai laika nozīme: kur? kad? Turpretim «simtgadējas ciņas» grib izteikt, cik ilgi cīnījās ciņas. Te var lietāt tikai vai nu «simtgadējas ciņas», vai «simtgadu ciņas», Formu «savstarpējs» un «savstarpīgs» nozīmi grūti šķīrt: ar galotni —**īgs** lietā abstraktā nozīmē, ar —**ējs** lokālā nozīmē.

«Slimības atvaļinājums» latviskāk kā «atvaļinājums slimības dēļ». Saka: Rīgas ceļš, bērna rīkstis, sievas bēdas (bēdas sievas dēļ), ligavas bēdas (bēdas ligavas dēļ). Bez tam te atribūts substantīva priekšā, kas pareizi. Tomēr arī otra frāze (atvaļinājums slimības dēļ) nav nepareiza.

«Līfs skaits vagonu», nevis «līfs vagonu skaits», kā «daudz pūru rudzu».

«Vieta ņemta no pagātnes», nevis «pagā-

jības». Ar galotni —**ība** izteic dzīvum priekšmetam piemētošu, aktīvu īpašību.

Elītes koncerts. Vārdu «elīte», kas cēlies no franču vārda «élite», var latviski locīt. **Sezona**, nevis **sesona**. **Liksna**, nevis **Liksna**.

Pazīstamie rakstnieki paši sevi sauksi par **Kaudzītēm**, tā tad nevar runāt par Kaudzītēm, bet par **Kaudzītēm**.

Karogs aicina — iss a vārdā «aicina».

Pieminekļis pirmajam valsts prezidentam, nekad citādi.

Katram vārdam ir sava nokrāsa. Mūsu rakstītāji un runātāji jauc stīlu. To dara nevien žurnālists, bet arī rakstnieki, no kuriem gan var vairāk prasīt. Tagad var atrast labā stilā lietātu vulgāro i. i. kas nācis vai nu no krievu valodas, vai saīsināts no «ir». Latviski te jāsaka «ir, ir» un «gan, gan».

«To piestiprināja pie sienas ar kāša, kas bija iedzīts sienā, palīdzību». Tā uzraksta, kad grib pārgudri rakstīt. Pareizi: «**To piestiprināja pie sienas ar kāsi, kas bija iedzīts sienā**».

Deja uz skatuves, nevis skatuvē; brauc uz ārzemēm, nevis ārzemēs, kā to lasām daudzos Grāmatu Drauga izdevumos.

Oikonomiskā un garīgā evolūcija Dienvidamerikā.

No pasaules saimnieciskās krīzes sevišķi cieta Dienvidamerikas valstis, kas katra atsevišķi ražoja tikai vienu izveidprecī pasaulē tirgum. Tā kāfiņa ievēma Brazīlijas eksporta 70% un Kolumbijas — 61%. Argentīna dzīvoja tikai no labības eksporta (73%), Venecuella — naftas eksporta (74%), Čīle — vāru un slāpekļa (84%), Bolīvija — alvas (73%) u. t. t. Eksporta sabrukums diktēja spert soļus importa regulēšanai, kas savukārt novedis pie plānsaimniecības un autarkijas. Lauksaimniecība tagad zaudējusi vienpusīgos ražošanas veidus. Piem., Argentīnā lielā mērā attīstījusies kokvilnas, risa un augļu audzināšana. Izveidota naftas iegūšana. Agrāk augļus ievada no Kalifornijas, tagad augļus izved. Tāpat naftai, kas bija importa prece, tagad liela loma Argentīnas eksportā. Tas pats vērojams pārējās Dienvidamerikas valstīs. Sakarā ar šo oikonomiskās dzīves evolūciju novērojama ārējās tirdzniecības uzlabošanās. Tā Argentīnas ārējās tirdzniecības bilance pieaugusi no 223,6 milj. piastru 1933. g. uz 328 milj. piastru, 1934. g. Čīles eksports palielinājies par 142,5 milj. piastru, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Dienvidamerikas republikas, kā redzams, iziet lielā mērā stiprinātas no pasaules saimnieciskās krīzes. Viņas saimnieciskās krīzes laikā piekopusās apņēmam to pašu saimniecisko politiku, kādu ieturējis Latvija.

Ne mazāk svarīgas pārmaiņas notikušas Dienvidamerikas kultūras dzīvē. Nesen atpakaļ ziemeļamerikāņu Džems Brauns Skots izteicies: kā Ņujorka pamasām paliekot par pasaules centru visiem angļiski runājošiem cilvēkiem pasaulē, tā Buenos Airesa esot palikusi par pasaules centru spāņu valodai, un drīzā laikā palikšot par latīņu kultūras centru vispārī. Tagad kāds Spānijas rakstnieks izteicies (Romons de Valje Inklans): «Spānija nav šeit, bet tur — Amerikā.»

Līdz pasaules karām Spānijas un Portugāles kultūras saistības ar Dienvidameriku bija niecīgas. Pēc kara sākās kultūras tuvināšanās darbs, kur iniciatīve piederēja Dienvidamerikai. 1920. g. Spānijas misija ar infantu don-Fernando piedalījās Magelāna piemiņas svinībās Čīlē. Pēc tam Spānijas kara flote viesojās Dienvidamerikā. 1920. g. Spānijas karālis un Argentīnas delegācija Tautu savienībā vienojās par sakaru izveidošanu kultūrā un saimnieciskā laukā. 1922. g. ārkārtīgi svinīgi Spānija sagaidīja ierodamies viesos Argentīnas prezidentu Alvearu. Nākošajā gadā spāņu rakstnieka un Nobela prēmijas laureāta Hasinto Benavente braucienis pa Dienvid-

amerikas republikām izvērtās par nebeidzamu Spānijas kultūras triumfu. Pēc gada nāca tik pat spožs suminājums Spānijas okeāna pārlidotājiem. Garigo saišķu nostiprināšana turpinājās Primo-de-Riveres diktatūras laikā, kā arī pēc republikas nodibināšanās. Barselonā, Kadiksā, Seviljā pastāv speciāli institūti («Amerikas nami»), kas pētī un regulē saimnieciskās iespējas un saistības ar Dienvidameriku. Madridē nodibināta tagad: 1) spāņu un amerikāņu akadēmija un 2) Iberijas un Dienvidamerikas juridiskais institūts. Katrā Spānijas universitātē ir speciāli katedri, kas veltīti vienīgi Dienvidamerikai. Drīzā laikā karāja villu Aranhuesā pārvērtis par «Nācījas pili», kas ar vienādām īpašuma tiesībām piederēs Spānijai un Dienvidamerikai. Seviljā pašreiz veic dibināšanas priekšdarbus spāņu un amerikāņu universitātei. Tagadējā tuvināšanās darbā Spānija un Portugāle no vienas puses un Dienvidamerikas republikas no otras pusē sadedzējušas rokās kopējās latīņu kultūras tālākai izveidošanai. Pat Kuba, kurās iedzīvotāji vēl nesen veda asiņainu brīvības cīņu pret Spāniju, ir pilnīgi uz to orientēti. Sekojot latīņu kultūras tradīcijām, Dienvidamerikas republikas cenšas līdzīgus sakarus izveidot ar Itāliju un Franciju.

Ziemeļamerikas jaunatnes darba nometnē.

Jaunatnes darba nometņu ideja, kas nākusi no Šveices un no Internācionāl Student Service organizācijas, kļūst arvien populārāka daudzās valstīs. Katrā valstī šī ideja realizēta gan citādā veidā un plāksnē. Piem., Hitlera jauniešu darba nometnē nekā nav kopēja ar Šveices studentu darba nometnēm un vēl mazāk kopēja ar I. S. S. vispasaules apvienības nometnēm. Tagad plaši un enerģiski pie darba nometņu idejas realizācijas ķeris U. S. A. prezidents Ruzvelts.

Pavisam U. S. A. teritorijā tagad tiek skaitīts 1900 darba nometņu, kurām cauri gājuši 900.000 jauniešu un atrodas tur

500.000. Nometnē var iestāties katrs jauns cilvēks, no 18 līdz 25 gadiem vecs, neprecējies un kas spējīgs fiziskam darbam. Pēc medicīniskās apskates jauniešus nosūta uz sagatavošanās darba nometni, no kurienes pēc 4—6 nedēļu apmācībām un vingrojumiem sūta tālāk uz speciālām darba nometnēm.

Palikšanas ilgums nometnē 6 mēneši. Aizliegts skubināt jaunatni uz iestāšanos nometnēs, bet iestājoties katram jāparaksta svinīgs solījums. Principā nometnes darbus neviens nevar atstāt pirms noteiktā laika, lai gan praktiski, kas vēlas nometni atstāt, tam šķēršļus neliek. Atalgojums 30 dolāru mēnesī, pie brīva uztura, dzīvokļa un apģērba. Katra nometne padota armijas rezerves virsnieku komandai, lai gan nometnēs nav armijas disciplīnas. Augstākais sods par nometnes noteikumu neievērošanu ir izslēgšana no nometnes. Visi nometnes dalībnieki ir nodarbināti 8 stundas dienā, skaitot 5 darba dienas nedēļā. Tāpat kā armijas dienestā, daži specializējas nometnes darbos: paliek par pavāriem, namdariem u. c. Pastāv vasaras nometnes, kur dalībnieki gul teltīs, bet ir arī ziemas nometnes, kas celtas no apkurināmā koka barakām. Katrā nometnē ierīkotas kopējās ēdamzāles, bibliotēkas, mācību un sarīkojumu zāles. Nometnēs ierīkoti pat kino. Paralleli nometnes darbiem, kas ir ļoti dažādi savos uzdevumos, dalībniekiem jāapmeklē vispārējo un profesionālo kursu lekcijas. Māca angļu valodu, matemātiku, lietiskās zinātnes nozares, stenografiju u. c. Notur lekcijas pat par žurnālistiku. Ik nedēļas katrai nometnei iznāk savs laikraksts. Pavisam iznāk apm. 500 nometņu laikrakstu.

Atskaitot sociālo un nacionālo audzināšanas darbu, kurū skaitliski aplēst nav iespējams, nometnes veiktas darbs ir pārsteidzoši liels. Iedēstīts 290 miljonu koku, ierīkots 100.000 kilometru šoseju, ievilkts 50.000 kilometru jaunās telefona līnijas. Izbūvēts vairāk kā miljons sīkaku upju aizdambējumu un vairāk tūkstošu tiltu pār tām. Nometnes daudz darījušas mežu aizsardzībai. Izraktas tranšejas, izbūvēti novērošanas torņi, kas palīdz novērst mežu ugunsgrēkus, kurū skaits šogad tā samazinājies, ka visi izvestie darbi mežu aizsardzībai esot atmaksājušies. Pēc katriem 6 mēnešiem, kad nometnēs nāk jauna darba jauniešu maīpa, 60% no vecās maīpas izsaka vēlēšanos palikt nometnes darbā vēl 6 mēnešus.

— Eptons Klozs Amerikā publicējis grāmatu par Japānas populāriem sabiedriskajiem darbiniekiem, kas ir: Nitobe, kas esot eiropejskās kultūras apolōģēts Japānā, Ozaki, kas propagandējis vispārējās vēlēšanu tiesības, un Kagava, Japānas strādnieku vadonis.

— Tolstoja piemiņas svinībām tuvojoties, ārzemēs sāk parādīties grāmatas un apcerējumi par lielo krievu rakstnieku. Tolstoja psiholoģiskā portrejs — tiek saukta ievēribas cienīgā Fransua Porša grāmata, kas iznākusi Parīzē, Flammariona izdevniecībā.

— Francis Zams, pazīstamais franču dzejnieks, laidis klajā jaunu dzeju grāmatu: «De tout temps à jamais», kuras priekšvārdā nikni uzbrucis kritikai.

— Kritika nekad nav mani sapratusi un ar nodomu noklusējusi manas dzejas. Viņa izvirtusi no naudas, reklāmas, politikas, oportūnisma un godkāres. Nepiegrīzot tai vēribas, visu laiku esmu gājis savu ceļu.

Literatūras kritiķu savienības priekšsēdis Zans Vinjo gribējis ierosināt pret dzejnieku (lasi un nebrīnies!) civilprasību par nodarītiem zaudējumiem, bet savienības valde pagaidām to nav atļāvusi.

AKC. SAB.
„Ch. Jürgenson - Otto Schwarz“
RĪGĀ
Romans Viesnīca * Romas Pagrabs * Restorāns «Otto Schwarz»
Aspāzijas bulv. Nr. 5
Operas Kafejnīca — Aspāzijas bulv. Nr. 1 — Konditcreja
Vīnu Ietīgotavns: Kaļķu ielā 2, Aspāzijas bulv. stūrī. Avotu ielā 1-3, Marijas ielā stūrī
Līķeru fabrika — Vīnu darītava: Vajņu ielā Nr. 20. Nodaļa Majoros — Jomas ielā Nr. 15
Kafejnīca - Restorāns

Plikgalvība

ir visādu maz pazīstamu un mazvērtīgu ziepju, šampouu u. c. matu līdzekļu šķirņu bez pārbaudījuma lietošanas rezultāts. Tādēļ netaisiet kaitīgus eksperimentus, bet lietojiet vienīgi visā pasaulē slavenās ziepes „Peruin”, kuras 68 gadu laikā lietojuši miljoniem cilvēku ar spidošiem rezultātiem. Ziepes „Peruin” noteikti iznīdē blaugznas, aptura matu izkrišanu, pasargā no priekšlaicīgas nosirmošanas un plikgalvības. 1 gab. ziepes „Peruin” par Ls 1.20, pietiek ilgākam laikam. Sargaties no pakajdarinājumiem un pieprasiet tikai

ZIEPES „PERUIN”

Vienīgais pārstāvis P. Putniņš, Kr. Barona ielā Nr. 63

Armijas Ekonomiskais Veikals

Rīgā, Audēju ielā 16

Nodaļa Daugavpili Vadoņa ielā Nr. 16
tālrunis 4

Nodaļa Liepājā Rožu lauk. Nr. 9-10
tāl. 2065 un 2066

Nodaļa Rēzeknē 15. maija ielā Nr. 13
tālrunis 31

Apakšstāvā:

Delikatesu nodaļa. Tālrunis 30245

Zāvēti laši un zūsi, sviests un sieri, zivju, sakņu un augļu konservi, medus, ievārijumi, dažād. mērces, svaigas desu preces u. t. t.

Pārtikas nodaļa. Tālrunis 30245

Milti, rīsi, putraimi, cukurs, tēja, kafija, kakao, zāvēti augļi, makaroni, tabakas preces, veļas un tuāletes ziepes un ziepju olas u. t. t.

Saldumu nodaļa. Tālrunis 30245

Svaigas vinogas un augļus, konfektes, karameles, marmelādes, šokolādes, cepumi u. t. t.

Sevišķi plašs auksto ēdienu galds

Ēdienus izgatavo arī pēc pircēju norādījumiem — svinībām, viesībām u. t. t.

Gatavo apģērbu nodaļa

Rīdzenes ielā 15/17, tālr. 32615, blakus galvenajam veikalam.

Modernus rudens un ziemas sezonas gatavus kungu apģērbus un mēteļus lielā izvēlē.

Apģērbus un mēteļus pagatavo arī pēc mēra. Pirmklasīgi formas- un civilapģērbu piegriezēji.

Piedāvā no saviem bagatīgiem krājumiem:

Manufaktūras nodaļas. Tālrunis 24210 un 26510

Drēbes kungu uzvalkiem un mēteļiem, audumi modernos mušturos daž. dāmu apģērbiem — vilnas zīda, samta u. t. t. Dažādi veļas audumi — linu, pusaudekla, kokvilnas, logu aizkari, mēbeļu drānas, galda, gultas un grīdsegas, tepiķi, celiņi u. t. t. Rudens un ziemas sezonas jaunumi saņemti bagātā izvēlē. Tādēļ vizitdevīgākais iepirkšanās laiks ir tagad.

Galanterijas nodaļa. Tālrunis 26510

Gatava kungu veļa (arī uz pasūtījumu pēc mēra), virskrekli, apkaklītes, kakla saites, puloveri, aditas vestes un jakas, dāmu un kungu zeķes, cimdī vilnas un zīda, dāmu veļa, kabatas laktiņi, čemodāni, rokas somiņas, naudas maki, lietūs sargi u. t. t.

Apavu nodaļa. Tālrunis 24210 un 22095

Modernu fasonu kungu, dāmu un bērnu apavi un galošas, dāmu botes, rītkurpes u. t. t. Kaņavīru piederumi, revolvēri un patronas, jostas, uzpleči, zīmotnes, trafaretas, pogas, kokardes u. t. t. Literatūra militāros jautājumos, topografiskās kartes u. t. t.

Vīnu nodaļā L. Valņu ielā 30, tālr. 27329, pr. galv. veikalam Vietējos un ārzemju vīnus, liķierus un konjakus. Papirosus, tabaku un cigārus, alu, selteri un limonādes. Daž. augļu sulās u. c. bezalkohola dzērienus. Iekš- un ārzemes putojošos vīnus.

Pirmā labuma preces — iespējami zemas cenas. Vairumā — rabats. Pasūtījumus, pēc vēlēšanās, bez maksas piegādā mājās. Kaņavīriem valsts un pašvaldības darbiniekiem preces izsniedz arī uz nomaksu.

J. Butenas, Lietuvā.

Ateitininku (nākotnieku) federācija.

Vēsturisks pārskats.

Krievu valdīšanas laiks Lietuvā bija daudz grūtāks kā Latvijā un citās bijušās Krievijas imperijas ziemeļvakaru daļās. 1831. un 1864. g. neizdevušies lietuvju un poļu mēģinājumi sacelties un atsvabināties no krievu jūga Lietuvai bija jāsamaksā ar savu dēlu asinīm un visdārgākām garīgām vērtībām. Gribēdami salauzt lietuvju tautisko sparu, krievi nosprieda saraut tās garīgās saites, kas vieno krievu apspiesto lietuvju tautu ar viņas slaveno pagātni. Tādēļ viņi aizliedza lietuvisko presi, skolas un ar visādiem līdzekļiem dzina pārkrievošanas darbu.

Kaut gan lietuvji varonīgi pretojās, krievu centieni nepalika bez sekmēm. Tai laikā nelielā skolu jaunatne un studenti, nokļuvuši krievu skolās un augstskolās, visi neuzglabāja savu tautisko individuālītāti. Viņi padevās krievu augstskolās valdošam nihilismam un pilnīgi atšķīrās no dzīvākās tautas daļas — dziļi lietuviskā un katoliskā ceļa un tautas. Šī iemesla dēļ lietuvju tauta, tās inteliģencei morāliski un nacionāli mirstot, atradās tautiskās iznīcības priekšā.

Lai nedaudzo un izklaidēto, bet apzinīgu lietuvju inteliģentu 19. gadu simta beigās sākta tautiskā renesanse būtu pilnīga un piemērota lietuvju garam, bija nepieciešams to papildināt ar reliģiju. Tādēļ lai glābtu lietuvju studentu un inteliģences zūdošo morāli, lietuviešu katolu studenti, kas studēja Vakarēiropā un Krievijas augstskolās, ķērās pie apvienota darba. Maskavas universitātes students, tagadējais Vītauta Dižā universitātes prof. Pr. Dovydaitis, līdz ar citiem biedriem studentiem 1910. gadā nodibināja nākotnieku organizāciju. Nākošajā 1911. g. Kaunā pie zinātnes žurnāla «Draugija» (Biedrība), ko rediģēja prāvests A. Dambrauskas-Jakītas, tagadējais prelāts un Vītauta Dižā universitātes goda profesors, iznāk žurnāls «Ateitis» (Nākotne), nākotnieku organizācijas orgāns. Tai laikā iesākās organizēta nākotnieku kustība. Nākotnieku p... dibināties skolās un ... Krievijā un Vakarēiropā. Viena no stiprākām nākotnieku biedrībām bija Latvijā, Mintaujas (Jelgavas) ģimnazijā, ko priekš lielā kara apmeklēja daudz lietuvju jaunatnes.

Uznākot karā, nākotnieku biedri-

bas jau bija visās Eiropas Krievijas pilsētās, kur vien bija lietuvju studenti. Protams, viņu darbība bija slepena.

Karš atļāva realizēt Baltijas tautu, to starpā arī Lietuvas valsts neatkarības ideju. Nākotnieki šai idejai ziedoja visus savus spēkus. Viņi gādāja par trimdeniekiem, gāja brīvprātīgos un strādāja grūtu un atbildīgu valsts radīšanas darbu. Nākotnieku loma Lietuvā, kā arī visu Baltijas tautu brīvības cīņās redzama jau no tā, ka piem., no kaņaskolas I. izlaiduma 28 leitnanti, kas tika par drošsirdību apbalvoti ar Vyčio Kryžium (Lietuvas ģērboņa krustu), ar visaugstāko Lietuvas ordeni, 22 ir nākotnieki. No IV. izlaiduma leitnantiem cīņās krituši 6, un visi tie ir nākotnieki. Bija laiks, kad nākotnieku centra valdes visi locekļi bija iestājušies brīvprātīgi frontē.

Lietuvai kļūstot neatkarīgai, nākotnieki sāka atklāti organizēt savus pulciņus lietuviskās skolās un Kaunās universitātē. 1925. g. noticis nākotnieku kongress, organizācijas pastāvēšanas 15. g. jubilejas atcelei. Konstatēja, ka nākotnieku organizācija ir jau liela, visādās cīņās rūdīta, varonīga, par tēviju kritušo brāļu asinīm svētīta. 1927. gadā reorganizācijas konference deva nākotnieku kustībai tagadējo federācijas formu.

Tagadējā nākotnieku iekārta.

Visus dažāda vecuma un dažādu profesiju nākotniekus apvieno Nākotnieku federācija, kas ietver 3 organizācijas: Studējošās jaunatnes nākotnieku organizācija (kurā piedalās ģimnaziju un dažādu arodskolu jaunatne, izņemot pamatskolas), Studentu nākotnieku organizācija un Vecdraugu nākotnieku organizācija. Galvenais Nākotnieku federācijas priekšnieks tagad ir prof. Dr. K. Pakštas, citi vadītāji — prof. P. Kuraitis, prof. St. Šalkauskis, prof. Pr. Dovydaitis u. c.

Nav Lietuvā skolas, kur nebūtu nākotnieku pulciņu. Ir dažas ģimnazijas, kurās skolēnu 50—70% ir nākotnieki. Studentu nākotnieku organizācijai pieskaitāmi V. D. universitātes un Zemkopības akadēmijas studenti nākotnieki. Katra organizācija dalās atsevišķās biedrībās jeb korporācijās. Jāpiemin, ka vāciešu alus-

korporāciju gars nākotnieku korporācijām ir pilnīgi svešs. Ir profesionālas vienības: (Gaļa — med., Grandis — techn., Justitia un Fidelis Justitiae — jur., — ekon., Agricola — agronom.), meiteņu vienības (Giedra, Biruta Gabija), sabiedrisko vienību klubi: Vytauta, Kestuoāio un Algimantas korp., Šatrija — (mākslinieku un literātu biedrība) u. c. Tāpat arī saorganizējušies tikai pagājušajā gadā Klaipēdā nodibinātā Tirdzniecības institūta studenti nākotnieki, bez tam nākotnieki, kas studē dažādu, ārzemju universitātēs.

Nākotnieku vecdraugi — personas, kas beigušas augstākās skolas. Nākotnieku vecdraugu daudz visās nozarēs: gan kultūras, oikonomijas, politikas laukā, gan visās profesijās.

Ideoloģiski pamati.

Nākotnieku federācijas raksturu noskaidro tās vārds. Tā ir lietuvju katoliskās jaunatnes organizācija. Nākotnieku princips rakstīts patriotisms, ko nākotnieki saprot kā tautiskās individuālītātes mīlestību un sniegšanos pēc morāliska cēluma savai tautai. Tā tautiskā individuālitate nākotniekus vieno ar universālo katolicisma saturu, un tā jaunieši gatavojas kļūt centīgi savas profesijas darbinieki. Būdami organizācijā, nākotnieki tikai vēl gatavojas sabiedriskam darbam šī vārda istā nozīmē. Aktīvo sabiedrisko darbu viņi atstāj šim darbam nobriedušiem un sagatavotiem darbiniekiem. Šis princips nodrošina nākotnieku apolitiskumu, līdz ar to atļaudams sagatavotiem nākotniekiem ar savu individuālo atbildību piedalīties politiskajā darbā ar noteikumu, ka šis darbs nerunās preti nākotnieku principiem. Jāpiezīmē, ka nākotnieku ideoloģiju teicami formulējis un filozofiski pamatojis filozofs un bijušais Nākotnieku federācijas galvenais vadītājs V. D. universitātes prof. Dr. St. Šalkauskis.

Nākotnieku devīze ir «Omnia instaurare in Christo. Nākotnieki Lietuvas kultūras un sabiedriskajā dzīvē.

Nākotnieku loma Lietuvas kultūras un sabiedriskajā dzīvē tiešām grūti aprakstīt. Var pat sacīt: ja atņemtu to, ko nākotnieki ir devuši dažādām nozarēm Lietuvas dzīvē, tad daudz kas vairs pāri nepaliktu. Dažās nozarēs: filozofijā, teoloģijā, valodniecībā — nākotnieki tieši nesali-

dzināmi, piem., filozofs un nākotnieku ideologs prof. St. Šalkauskis tiek uzskatīts pat par vēl dziļāku filozofu kā krievu Solovjovs. Geografs prof. K. Pakštas ir viens no plaši pazīstamiem Eiropas zinātniekiem. Vecāko un jaunāko mākslinieku un zinātnieku nākotnieku rindu saskaitīt tiešām nav viegli.

Nākotniekiem lielāko daļu vecdraugiem, pieder arī zināma Lietuvas valsts radīšanas darba daļa. 1920.—1926. g. bijušais Lietuvas republikas prezidents Al. Stulginskis ir nākotnieks. Nākotnieki ir arī bijušie ministri prezidenti Dr. L. Bistras, prof. A. Tumenas, ministri Dr. P. Karvelis, adv. Endziulaitis u. c. Tagad ne mazais skaits nākotnieku ir augsti valsts vīri — diplomāti; piem., Lietuvas ministrs Prāgā Dr. Ed. Turauskas, ministrs K. Bizauskas u. c.

Lietuvas sociālā vēsturē vienmēr ar godbijīgu tīks pieminēts bijušais zemkopības ministrs, enerģisks, plaša vērēna valsts vīrs, prāvests M. Krupavičius, kas izveda Lietuvā zemes reformu.

Nākotnieki vienmēr bijuši Baltijas tautu, sevišķi lietuvju un latvju tuvināšanās piekritēji. Viņu zinātnieki un politiķi (prof. K. Pakštas, Dr. L. Bistras) šo domu arvien izcēla.

— 0 —

Šogad Nākotnieku federācija atskatās uz 25. g. pastāvēšanas jubileju. Tai gadījumā 20. un 21. jūlijā žemaišu pilsētā Telšos sarīkoja Nākotnieku federācijas jubilejas kongresu. Tur apskatīja, ko nākotnieki jau sasnieguši un ko vēl gaida nākotnē. Lietuva, atrazdamās lielo valšķu krustceļos, ir sagatavojusies ar savu miesu stāties ceļā draudošām briesmām, kas apdraud viņas pašas un arī citu brālīgu Baltijas tautu neatkarību. Lai šo vēsturisko misiju izvestu un lielos tautiskos mērķus izpildītu, ir jāsapo visi spēki. Nākotnieki, atskatīdamies uz savu jubileju žemaišu pilsētā, to lietuvju pilsētā, kas simtiem gadu cīņās ar vācu krustnešiem brīvības dēļ, sagatavojās uz jauniem radīšanas darbiem. Nākotniekus stiprina viņu varonīgās cīņās kritušo brāļu gars, un viņu piemiņa nākotniekiem pavēl cīnīties savas tēvijas dēļ un līdz ar to arī citu tuvāko Baltijas valšķu vispusīgās labklājības dēļ.

TĒK. J. Kazlauskas-Audronis.

Jauns mācības spēks.

Šā gada 17. septembrī, plkst. 15. 5. klausītāva, mācības fakultātes privātdocents V. Doniņš nolāsīja iestāju lekciju par tēmu: «Elektriskās gaismas tehnikas attīstība un nozīme».

Universitātes padome.

Universitātes padome 22. maija sēdē apstiprināja inženierzinātņu doktora gradu mehānikas fakultātes privātdocentam A. Delvigam. — Par 2. pilsētas slimnīcas medicīnisko direktoru nāk mācības gadam ievēlēja prof. Dr. med. P. Stradiņu.

Filoloģijas un filozofijas fakultātē apvienoja divas katedras: pārdarbojās, kušu līdz šim vadīja prof. Dr. J. Kauliņš, un filozofijas vēstures — prof. Dr. P. Zālītes vadītu. Par apvienoto katedru vadītāju un profesoru universitātes padome ievēlēja doc. Paulu Jurēviču.

Filoloģijas un filozofijas fakultātes privātdoc. Dr. Teodoru Celmu ievēlēja par vec. doc. sistematiskajā filozofijā.

Medicīnas fakultātes privātdoc. Dr. med. Reinholdu Sņikeri ievēlēja par docentu un kult. inž. Voldemāru Jungu par privātdocentu inženierzinātņu fakultātes ģeodēzijas institūtā.

Inž. Borisu Bružu ievēlēja par ķīmijas fak. privātdocentu. Agr. L. Skrodēli par privātdoc. lauksaimn. fak. un Austru Redliču par jaunāko asist. mat. un dabaszinātņu fakultātē.

Piešķir universitātes sportam 2.500 l. pabalsta vingrošanas rīku un piederumu iegādei.

Atstāja sagatavoties zinātniskam darbam: cand. math. Alfonu Apinu pie fizikas katedras Alfrēdu Krieviņu pie Latvijas valsts tiesību, Kārlī Hohfeldu — tirdzniecības mācības un Elvīru Snori pie aizvēstures katedras.

Zinātniskām studijām uz Dāniju apstiprināja šādus kandidātus: pieminekļu valdes vecāko inspektoru cand. hist. Rauli Snori un medicīnas fak. subasistentu Jāni Keņģi us 6 mēn. un cand. math. Voldemāru Murevsku uz 1 gadu.

Universitātes padomes pēdējā sēdē pagājušā mācības gadā notika 31. maijā. Apstiprināja medicīnas doktora gradu pēc sekmīgas disertācijas aizstāvēšanas ārstam Teodoram Vitolam un lauks. fakultātes vec. doc. Maksim Eglītim agronomijas doktora gradu. — Par jaunākiem asistentiem medicīnas fakultātē apstiprināja ārsti Klāru Ozoliņu iekšējo slimību klīnikā un Mildu Knostenbergi — ādas un venerisko slimību klīnikā. Matēmatikas un dabas zinātņu fak. par jaun. asistentu ievēlēja cand. rer. nat. Barbaru Abol-Kizuri pie ģeografijas katedras.

Nolēma pie universitātes ķīmijas fakultātes dibināt pretgāzu kursu. Uzdeva saimniecības padomei izprasīt vajadzīgos līdzekļus.

Ievēlēja Valteru Krūmiņu par privātdocentu pie būvniecības katedras mehānikas

fakultātē. Universitātes padomes nākošā sēdē jaunā sastāvā notiks septembra sākumā.

Arvalšņu medicīnas profesoru lekcijas universitātē. 26. sept. no pl. 11—12 d. lasīja Kopenhāgenas universitātes prof. Dr. med. Paulsens, bet no pl. 12—1 d. Helzinku universitātes prof. Dr. med. Rientā. 27. sept. no plkst. 11—12 d. priekšlasījumu noturēja Tartu universitātes prof. Dr. med. Slosmans un no p. 12—1 d. Kaupas universitātes prof. Dr. med. Zilinskis. Lekcijas lasīja vācu un krievu valodā par medicīnas jaunākiem sasniegumiem.

Lundas universitātes prof. E. Valbergs 23. un 24. sept. plkst. 7. universitātes aulā, Raiņa b. 19. nolasi lekciju par tematu: «Francijas literatūra Anglijā viduslaikos».

Matēm. un dabzinātņu fakultātē.

Fak. sekretārs doc. K. Ābele pieņem ceļturdienās no 10—11. Alberta ielā Nr. 10.

Doc. L. Āboliņš no 1. janv. 1936. g. aiziet atvaļinājumā: eksāminēs no 1. okt. līdz decembra beigām.

Prof. E. Krauss eksāminēs līdz 14. okt. 1935. g., jo pēc tam aizbrauc uz ārzemēm.

5. Latvijas ģeografa konference

9. un 19. augustā š. g. notika Cēsīs. Iepriekšējā dienā daļa konf. dalībnieku smago automobiļos devās no Rīgas uz Cēsīm, pa ceļam apskatot ievērojamākās vietas. Konferencē nolasīti daudzi interesanti refe-

rāti un pēc pusdienas apskatīta Cēsu apkārtnē, Amatas krasti un Rauna. 11. augustā konferences dalībnieki šķērsoja Gaujas un Daugavas angstieni, pakāvējoties sevišķi Priekuloš, Piebalgas apvidū, Gaiziņā un Ergļos pie R. Blaumaņa kapa. Nākošā konference notiks Jēkabpilī 1937. g.

Arvīds Zilinskis, mūsu līdzstrādnieks, sastādījis grāmatu «Klavierspēles skola». Autoru līdz šim pazinām kā respektāmu mūzikas kritiķi un teicamu pianistu, bet ar jauno grāmatu viņš sevi rekomendē arī par labu pedagogu, kas savu audzēkņi uz sekmēm prot vadīt pa ļoti taisnu un īsu ceļu. Progressīvā kārtībā, pie tam ļoti koncentrētā un interesantā veidā grāmatā doti vingrinājumi, etiķes un klavieru gabaliņi jau līdz otrās pakāpes spēles grūtumam. Pie tam nav ne vēsts no vispāri pazīstamā, sentimentālā vācu dziesmju gara.

Grāmata it īpaši ieteicama pieaugušiem iesācējiem. Maksa, ievērojot grāmatas lielumu, maza — Ls 2.50. Vācu zīmējis Madernieks.

Arv. Zilinska koncerts š. g. 22. oktobrī Konservatorijas zālē. E. G.

Athild. redaktors: Roberts Spodris.
Kollēģijas priekšsēde Elza Gaile.
Izdevējs:
L. univ. stud. vienotņu Vlenkopa.

Baltijas celulozes fabrikas A/S.

S'okā, pie Rīgas.

Kantoris Rīgā, Smiļšu ielā 27. Tālr. 22203 un 20609.

Brāji Midegi

Drogas, krāsas, ķīmikālijas, parfimērijas un saimniecības piederumi

Brīvības ielā 75. Tālr. 92068

Rīgas papiru fabriku

akciju sabiedrība

Fabrika atrodas Ligatnē

VALDE: Rīgā, Aldaru ielā № 12
Telegrammu adr.: PACTIEN-RĪGĀ

Papirs visādās kvalitātēs

Ķīmiska fabrika A/S.

A. G. Šrēders un K^o

RĪGĀ, BRĪVĪBAS IELĀ 129, tālr. 93233

O. Pērkonis & A. Kucejvs nozīmju rūpniecība

Rīgā, Brīvības ielā № 115, tālr. 93089

Tirdzniecības un rūpniecības Akc. Sab.

„O. J. Keller“,
RĪGĀ.

Veikals: Teātra ielā 9, tālr. 22141
Mašīnu un armatūru fabrika
Techniski fabriku piederumi
Fabrika: Rūpniecības ielā № 12

Kuģniecības

Akc. Sab.

F. GRAUDS

Rīgā, Merķeļa ielā № 21
Tālr. 2-3-7-9-2

Telegrammu adr.: „Kaptgrauds“

Mūsu puķu ziloni tagad atrodas

A. Šults Brīvības ielā 33 un
L. Smiļšu ielā 1/3

Lampu un trauku veikals

J. E. Muschke

Rīgā, Tērbatas ielā 13, tālr. 26215

Manufaktūras
preču lieltirgotava

Jānis Vanags

Brīvības ielā 52
Kaļķu ielā 17
Kr. Barona ielā 16

Tirdzn. un rūpniecības
akc. sab.

A. Jedvabņiks

Zigfr. Meierovica bulv. 11
Tel. 22180, 22181

Fr. Lassmaņa
sēkļu tirgotava

Rīgā, Brīvības bulv. № 1

Porcelāns
Fajanss
Māla trauki

A/S.

M. S. Kuzņecovs
Rīgā

Krievu šujmašīnas
uz sevišķi izdevīgiem noteikumiem

A/S.

«A. LIPPERT»

Rīgā, L. Smiļšu ielā 23/25

Superfosfātfabrika

Milgrāvi pie Rīgas A.-S.

Vidzemes
savstarpējā
kreditbiedrība

dib. 1891. g.

Rīgā, Kaļķu ielā 7,
pāšas namā

Šokolādes fabrika

A/S. V. Kuze

Rīgā, Artilērijas ielā № 55

Modes žurnāli
un piegriestnes

„LYON“

Valņu ielā 28. Tālr. 34318

Baltijas
Papira un Papes Fabrikas
Akciju Sabiedrība

Valņu ielā 1.

Telegr. adr.: „Papierhof“.

Sēklas

Visādas dārzāju, lopbarības, sakņu
un puķu sēklas. Lielā izvēlē
augļu kokus
ogulājus, greznuma kokus un krū-
mnis, rozes, ilggađigas dārza puķes
un zemeņu stādus piedāvā

K. J. VAGNERS,
Sēkļu tirgotava un dārzniecība,
Rīgā, Valdemāra ielā 77.
Tālrunis 91086. Pastkasīte 78.
Cenu rādītājs tiek uz pieprasījumu
bez maksas piesūtīts.

K/S. J. GIRARD

Pulksteņi

un viņu

piederumi.

Rīgā, Audēju ielā 1.
Tālr. 22647.

Savstarpējā apdrošināšanas centrālā savienība

Rīgā

Tērbatas ielā 15/17

KODITOREJA - KAFĒJNĪCA
F. Vitols

Rīgā, Dzirnāvu ielā 105, tālr. 29232

Diplomēts optiķis

Pauls Drabe

J E L G A V Ā

Dr. Ad. Butuls

Kaļķu ielā № 13

Būvļu un mēbeļu
galdniecība

Ev. Vilsons

Marijas ielā 13, Berga bazara sētā,
veikals № 75, tālr. 96637

Manufaktūras, veļas un sīku preču
tirdzniecības nams

J. Ch. Mušāts

dib. 1875. g.

Rīgā, Kr. Barona ielā 29

ED. OPMAŅA

metāl-izstrādājumu rūpnīca

◀ E D O ▶

Brīvības ielā 136-138, Rīgā, tālr. 93033

Krāsu fabrika „Star“

C. Dvelaitckij,

Raiņa bulv. 23. Tel. 21646, 21745.

Drēbju krāsa „Star“.

Elegantu apģērbu nams

A. GROBIŅŠ

Marijas ielā 19.

Tālr. 29369.

Būvuzņēmums, zāģētava un
koku apstrādes
fabrika

A/S. „Chr. Steinert“

Rīgā, Stabu ielā 58.
Tālrunis 96868.

Galdniecība — Parkets.

Tirdzniecības un rūpniecības
nams

R. Šlomiņš

R. Zanovska

koku zāģētava,
J e l g a v ā

Jānis Roze, Rīgā

Metāla gultas un matračus

visi pērk tikai latviešu rūpniecībā

J. RIEKSTIŅŠ

Marijas ielā 119. Tālr. 93775

Būvmateriālu tirgotava

JŪLIJS SKRISTIŅŠ

Finieri, spundēti, ēveleti deļi u. c.
Rīgā, Katolu ielā 2-a, Ģerurdeš
ielas stūrī. Tālr. 28197

Maiznīca P. Biernis

Būvfirma

Inž. ALFR. RAZUMS

mantin.

Valņu ielā 3/5. Tālr. 92055
Kantorim: Tālrunis 33013

Cepuru tirdzn. un rūpniecība
A/S.

Brāļi Berkovičs

Rīgā, Merķeļa ielā 1. Tālr. 21665